

NOVA ГАЗЕТА

№2(717), Січень, 10, 2024, Нью-Йорк

№2(717), January, 10, 2024, New York

ВІЙНА

УКРАЇНЬСЬКА ВІТЧИЗНЯНА:
ХРОНОЛОГІЯ СПРОТИВУ **СТОР. 6-7**

АМЕРИКА СЬОГОДНІ

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ-2024:
ДОНАЛД ТРАМП ТА ВСІ ІНШІ **СТОР. 8**

У ГРОМАДІ

СІЧЕНЬ – МІСЯЦЬ РІЗДВЯНИХ
ВАСИЛІВ **СТОР. 14-15**

ДОВКОЛА СВІТУ

ЯК АРХІТЕКТУРА ДРЕВНЬОЇ ГРЕЦІЇ
ВПЛИНУЛА НА СУЧАСНІСТЬ **СТОР. 20-21**

ЧИ «ЗДАСТЬ» ВАШИНГТОН УКРАЇНУ?

ТУТ ЛЮДИ! **А ТУТ ВИБОРИ!**

СТОР. 4-5

РОЗ-КО-ЛЯ-ДА!

СТОР. 22

YOU ARE INVITED TO JOIN US FOR A CHRISTMAS CAROLING CONCERT AT THE CULTURAL CENTER OF THE UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH OF THE USA

ЛАСКАВО ЗАПРОШУЕМО ВАС ДО КУЛЬТУРНОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ США НА КОНЦЕРТ РІЗДВЯНИХ КОЛЯДОК

CAROLING FOR

Christ

КОЛЯДА ДЛЯ

Христа

2:00 PM

FREE ADMISSION
ВХІД БЕЗКОШТОВНИЙ

JANUARY 13, 2024

UOC OF USA UKRAINIAN CULTURAL CENTER

о 2-й годині дня

13 СІЧНЯ, 2024

УПЦ США УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР

PREPARE THREE OF YOUR FAVORITE CHRISTMAS CAROLS OR A SHORT 15 MINUTE CHRISTMAS PLAY/VERTEP!

ПІДГОТУЙТЕ ВАШІ ТРИ УЛЮБЛЕНІ КОЛЯДКИ, АБО КОРОТКУ СЦЕНКУ З ВЕРТЕПУ!

TO REGISTER, PLEASE CONTACT FR. VASYL PASAKAS

ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ, БУДЬ ЛАСКА, ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО О. ВАСИЛЯ ПАСАКАСА:

(732) 356-0090

135 DAVIDSON AVENUE
SOMERSET, NJ 08873

65 рядків від редактора

Доброго дня, шановні читачі!

Західні центри славистичних або пострадянських студій часто дивляться на регіон крізь москвоцентричну перспективу – і не в останню чергу тому, що Росія давно й систематично вливає кошти в західну академію та підтримує дослідників-русистів. Потреба протидії цій пропаганді наростала давно, утім, суттєво загострилася з початком війни Росії проти України 2014-го й з повномасштабним вторгненням 2022 року. Одним з інструментів, які можна використати для деколонізації дискурсу про регіон у західній академії, може стати відкритий доступ до архівів КДБ в Україні.

Наприкінці минулого року мені довелося брати участь в онлайн-дискусії, де дискусантами були знані історики та журналісти. І довідатися багато цікавого.

Виявляється, архіви КДБ відкрито в Україні з 2015 року. Тоді Верховна Рада України в рамках декомунізаційної реформи пішла на безпрецедентний крок, повністю надавши доступ до документів радянських комуністичних спецслужб. Це зробило Україну державою з найбільшим відкритим архівом КДБ у світі.

Директор Архіву СБУ Андрій Козут зазначив, що удоступнення архівних документів дає змогу розвінчати міфи про Україну й про ті чи інші історичні події. Досліджуючи будь-яку тему про радянський період без звертання до документів радянських спецслужб, науковці ризикують відтворити тільки ідеологічну рамку радянського світу, яку досі дуже часто можна зустріти в багатьох західних наукових виданнях. З перспективи цих матеріалів деякі події можуть мати зовсім інший вигляд. Аналіз архіву дає змогу дізнатися, наприклад, що насправді відбувалося та які настрої були натовді в підрадянській Україні.

Якщо проаналізувати, як сьогодні ведеться інформаційна війна, то можна зробити висновок, що методи радянської влади, які використовувалися, наприклад, у 1980-х роках, ідентичні тим, які російські спецслужби використовують проти України нині. Інструментарій пропаганди сьогодні авжеж відрізняється, адже змінилося загальне комунікаційне поле й з'явилися соціальні мережі.

Питання архіву є одним з ключових у дискусіях про деколонізацію. Наукові осередки, які виникали в США чи Канаді в період Холодної війни, фокусувалися саме на Москві як центрі ухвалення рішень. Серед дослідників існувало замилування й велика цікавість до Радянського Союзу. Потрапити туди, а потім ще й отримати доступ до розсекречених документів ставало для західних науковців подією всього життя.

Радянський Союз за тих часів був культом, тому тепер, у контексті деколонізації архівів, важливо досліджувати дані, які зберігаються за межами імперського центру, наприклад у Києві. Це дає можливість змінити траєкторію архівних подорожей західних дослідників, зруйнувати стереотипи радянського часу й сформулювати чутливість до іншого середовища.

Архіви вже давно не за сімома печатками. А це дає змогу не тільки науковцям, а й усім нам довідатися правду про ті чи інші сторінки нашої буремної історії. Бо ж відомо: ті, хто не знає правди про своє минуле, приречені не мати майбутнього.

З повагою до вас,
Валентин Лабунський –
головний редактор «Нової газети»

• НАГОЛОСИ Й АКЦЕНТИ

Напередодні мій приятель з Німеччини надіслав привітання з нагоди Різдва, почавши листа з того, що «завтра, 7 січня, ви святкуєте Різдво, хоч я розумію, що настрої у вас не святковий». Я здивувалася його необізнаності. Він пильно стежить за подіями в Україні, в 2018-му проїхав від Києва до західного кордону автостопом, не знаючи української, і приїздив до Львова минулого року, вже почавши її вивчати. Він мешкає в університетському місті Тюбінгені, але замислюється над тим, щоб переїхати до Литви, бо не поділяє думок своїх співгромадян, зокрема в питанні активнішої допомоги Україні.

Ми радіємо зміні календаря як можливості «святкувати разом із цивілізованим світом» – чи не чува-

ПІАЧ ЗА СТАРИМ СТИЛЕМ

ється в цьому формулюванні певна меншовартість? Тим часом, навіть друзі України не знають про синхронізацію наших свят, вони звикли, що Різдво в Україні 7 січня.

Я відповіла, що Різдво ми вже зустріли – 25 грудня. Але приятель мій засумував. Не годиться, каже він, з такою легкістю відмовлятися від своїх традицій, адже Різдво для вас – свято особливе.

Різдво для нас – справді свято особливе. Це культурна дипломатія УНР, коли капела Олександра Кошиця зі «Щедриком» Миколи Леонтовича намагалася здобути прихильників України на Заході, коли забракло набоїв і солдатів, аби захистити державу від більшовиків. Сьогодні ми теж ладні співати на всі голоси, аби лише нас почули.

Різдво для нас – це упівські листівки, де вояки тримають колядницьку зірку з тризубом, а князь, гетьман і повстанець схиляються перед Богородицею з немовлям. Це «Сумний Свят-вечір в сорок шостім році». Це колядка «Чи дома, дома, молодий Іванко» – віншування родини, де є солдат. Це відірваність від рідних навіть під час найродиннішого свята.

Різдво для нас – це арештована коляда 1972-го – масовий погром українських дисидентів, репресії й залякування їхніх рідних. Спершу заарештували 19-х учасників вертепного дійства у Львові, а потім – ще близько сотні. «Щопта» ставала дедалі меншою. Однак, за гаслом повстанців, «не все так буде»: вже в січні 1991 року, на День злуки, над Україною залунала «Нова радість стала».

Різдво для нас – це вікно в барокко й давніші часи. «Бог Предвічний народився», «Небо і земля нині торжествують», «Шедше тріє царі» та безліч інших колядок з'явилися саме тоді. А чимало колядницьких мотивів відсилають до дохристиянських часів, коли світове дерево виростає просто на подвір'ї в панягосподаря.

Різдво – це те, що робить нас нами, ця традиція – джерело нашої сили, коли незабаром після масованої ракетної атаки бачиш у київському метро щедрувальників із козою, які

виявляються спудеями Києво-Могилянської академії, як у давнину.

Написала «в давнину» й зачепило біля серця. Відчула – нашим людям до болю шкода того скасованого старого стилю. А, окрім того, через введення нового зовсім залишилися на узбіччі такі суто українські свята як Василя та Маланка. Бо припали вони на 31 грудня й 1 січня, коли люди готуються зустріти й зустрічають Новий рік.

І звернулася я в своєму розпаці до історії. В 325 році на Першому Вселенському соборі єдиної на той час Христової Церкви було вирішено використовувати в церковних справах календар, який використовувався в державі: так званий юліанський (його введено у вжиток Римської імперії з 45 р. до н. е. за указом Юлія Цезаря). Проте згодом стало видно недосконалість цього календаря, тож 1582 року Папа Римський Григорій XIII запровадив новий, на-

Грецька, Албанська, Чеських земель і Словаччини.

За юліанським, старим стилем живуть: Російська, Грузинська, Єрусалимська, Сербська, Македонська, Чорногорська. Що цікаво: Польська Автокефальна Православна Церква, яка складається з українців і білорусів, жила за новоюліанським стилем з 1924 року, а кілька років тому повернулася на старий стиль. Подібне сталося і в Македонському Православ'ї. Дискусії про таке ж повернення нині йдуть у Болгарській, Румунській та Грецькій Церквах. У 1923 році під тиском більшовиків Патріарх Тихон видав указ про перехід Російської Православної Церкви на новоюліанум. Указ виконали тільки в Москві, а за три тижні внаслідок безлічі прохань з усієї Росії було вирішено «повсеместное и обязательное введение нового стиля в церковном употреблении временно отложить».

• Так виглядав різдвяний вертеп у Львові 1972 рік

званий григоріанським (новим стилем). У XVI столітті різниця між ними була 10 днів, у XX–XXI – 13.

Західний світ переходив на новий календар декілька віків, а деякі країни, бувало, навіть повертались назад на старий. Урешті-решт, усі католицькі та протестантські держави стали новоюліанськими, як і їхні Церкви.

Однак і григоріанський календар виявився недосконалим, тому на початку XX століття сербський учений Міланович створив кращий, новоюліанський. Він повністю збігається з григоріанським до 2800 року, а далі стануть видні відмінності.

У 1923 році новоюліанський стиль запроваджено в Греції, а оскільки Православна Церква там державна, то на цей стиль перейшла й Церква. Слідом за нею перейшли ті Церкви Середземномор'я, в яких греки становили більшість серед керівництва. Мало-помалу їхньому прикладові послідували й інші, але не всі. Причому новоюліанський календар стосується тільки нерухомих свят, цебто які завжди «в числі». А щодо Пасхи (Великодня) та прив'язаних до неї рухомих празників – у всіх Православних Церквах світу (крім Фінляндської) й надалі діє юліанський календар.

Отже, за новоюліанським стилем нині живуть такі автокефальні Православні Церкви: Вселенський Патріархат, Олександрійська (православні Африки), Антіохійська (православні Сирії та Лівану), Румунська, Болгарська, Кіпрська,

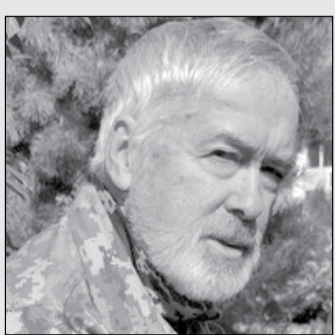
Перехід на новоюліанум у багатьох Церквах призвів до розколів. У греків тепер є різні течії «старостильників» та «новостильників», причому одні з одними не спілкуються. Румунська Старостильна Православна Церква налічує до трьох мільйонів вірних. Монастирі Афону, формально належачи до Вселенського Патріархату, всі – старостильні, їхнє несприйняття нового стилю різко негативне. В Болгарському Православ'ї новоюліанський календар було введено в 1968 році, а в 1990-му відколотися прибічники старого стилю. Двадцять літ такий розкол тривав у Фінляндському Православ'ї.

Є, щоправда, приклади мирного співіснування двох стилів в одній Помісній Церкві. Так, в Американській Православній Церкві на одній вулиці у Нью-Йорку чи Торонто можуть стояти храми, що живуть той за одним, а той за другим календарем.

Окрім суто релігійного консерватизму, тут відіграє роль і те, що старий стиль багато людей, зокрема українців, сприймають як частину традиційної культури свого народу. Тому й не бажають відмовлятися від нього, від візантійсько-українського обряду, від кирилиці – в ім'я «європейського майбутнього». Цю точку зору чомусь ті, хто перевів Україну на новий стиль, зовсім не врахували.

Ольга Зарудна
Спеціально
для «Нової газети»

• НА РОЗДОРІЖЖІ

ОЛЕКСАНДР САМАРСЬКИЙ,
колишній посол України
в Ірані, експерт Центру
дослідження Росії

НОВИЙ КУРС БАЙДЕНА

Тепер вже ні в кого не викликає сумнівів, що президент США Джо Байден у своїй політиці щодо російсько-української війни виходить з необхідності її «заморожування» тобто, іншими словами, встановлення миру шляхом передачі Москві окупованих українських територій. За останній час план Байдена фактично позбувся маскувальної наліпки «гіпотетичний» і набув рис офіційного курсу. Офіційно оголосити новий курс Вашингтона доручили прес-секретареві Державного департаменту США Метью Міллеру, який 5 січня й оприлюднив нову тактику й стратегію Білого дому стосовно українсько-російської війни. «Ми не продовжуватимемо підтримувати Україну на тому ж рівні військово-фінансування, що у 2022-му й 2023-му роках», – ошелешив він.

Згідно з інформацією видання Politico, адміністрація Байдена змінює фокус своєї підтримки України, зосереджуючись тепер на зміцненні її суто оборонних спроможностей та, відповідно, посиленні позицій на майбутніх переговорах з Кремлем щодо завершення війни. Отримані в підсумку мирні домовленості передбачатимуть, зокрема, передачу Москві частини українських територій.

Іншими словами, «план Байдена» набуває тепер статусу офіційної доктрини в підході США до врегулювання російсько-української війни, суть якої зводиться до м'якого примусу України до миру в обмін на її території. Згідно з інформацією газети The New York Times, певні урядові кола та експертні центри вже почали розробку різних моделей досягнення перемир'я в російсько-українській війні: опрацьовують питання, пов'язані з припиненням вогню, розведенням військ, гарантіями сторонам безпеки, створенням міжнародних місій спостереження за виконанням домовленостей тощо. Тобто, всю ту пустопорожню в плані ефективності забезпечення миру «муру», яку діячі типу Ангели Меркель свого часу вже невпинно нав'язували Україні в рамках Мінських переговорів.

Прикметно, що передбачене «планом Байдена» обмеження наступальних спроможностей України делікатно-дипломатично називають посиленням (?) її

позицій на переговорах з Москвою. Не капітуляцією, не засобом умиротворення Путіна, не розчленуванням України, як воно є насправді, а «посиленням» її позицій у переговорах зі здобуття миру. Що сказати, звучить виключно гуманно й пафосно. Але на ділі те все словоблуддя, ну геть майже за Оруеллом («війна – це мир») є ні чим іншим як проявом безмежного цинізму, в якому саме гуманізм і не пахне.

По-перше, сама спроба замаскувати реальну етичну й юридичну суть плану, тобто його антигуманний і неправовий характер, є результатом остраху авторів називати речі своїми іменами, бо це з великою ймовірністю може потягти за собою негативний для них іміджевий шлейф.

По-друге, за дивним збігом обставин, «план Байдена» має всі шанси вже ближчим часом перетворитися, якщо не на «план Путіна», то таки точно на «план двох президентів». Упро-

• Оголосити про різке зменшення в нинішньому році військової допомоги Україні з боку США доручили прес-секретареві Держдепартаменту Метью Міллеру

ЧИ «ЗДАСТЬ» ВАШИНГТОН УКРАЇНУ?

довж останніх місяців ідея «заморожування» російсько-української війни Байдена отримала доволі активну, хоча може поки що й не пряму підтримку з боку Кремля. У Москві чомусь доволі різко прокинувся потяг до миру й вона, за свідченням тієї ж The New York Times, розпочала інтенсивно надсилати офіційні та неофіційні сигнали нашим західним партнерам про свою зацікавленість у припиненні вогню. Неодноразові нагадування Москви про це, за свідченням журналу Newsweek, знайшли відгук у душах тих політиків, які вважають «заморожування» війни єдиним можливим шляхом її припинення, а також тих, хто є давніми симпатиками Кремля.

Внаслідок такого збігу позицій Вашингтона й Москви у ставленні до російсько-української війни, точніше до необхідності досягнення домовленостей щодо припинення вогню, вони, схоже, знову, як і 2021 року, готові будуть спільними зусиллями захищати мир у Європі загалом та в Україні зокрема. Цю справу, тоді це завершилося погодженням Вашингтоном деяких загальних модальностей російського вторгнення в Україну та певних його правил. Але цього разу їхні спільні зусилля вже не будуть різновекторними, бо ґрунтуватимуться на єдиній концептуальній основі, яким є «план Байдена». Консенсус двох столиць, що оце формується з питання припинення вогню, має, таким чином, всі шанси перетворити «план Байдена» на такий собі «план Байдена-Путіна з умиротворення України». А може навіть і на однойменний «пакт». Принаймні, нині для України, а пізніше – і для історії, на щось на кшталт «мюнхенської змови».

• Джо Байден намагається узгодити свій новий курс щодо українсько-російської війни із західними союзниками, насамперед з канцлером Німеччини Олафом Шольцом

ЧОМУ МОСКВА КЛЯНЧИТЬ ПЕРЕМИР'Я?

Причини зацікавленості Байдена в досягненні домовленостей про перемир'я зрозумілі. Що ж стосується Путіна, то ситуація з ним складніша. Не зовсім ясно, які такі перипетії суспільного життя раптом змусили московського диктатора невпинно клянчити перемир'я. Тож спробуємо з'ясувати, чи справді Путін прагне миру та чому він став добиватися припинення вогню у війні проти України. Щоб зрозуміти, як воно є насправді, дамо самі собі відповідь на кілька простих запитань.

1. Насамперед, з'ясуємо чи є Путін миролюбним політиком, який прагне світу без війни загалом і мирної України зокрема?

Відповідь на це запитання очевидь негативна, бо якби в Путіна були такі прагнення, то він би й не розпочав геть нічим не спровоковану війну з Україною (про Грузію та Сирію тут навіть не згадуємо). Війна в Україні не є випадковим кроком, здійсненим під впливом коливань настрою, «рюмашки» коньяку чи не зовсім лагідного слова Кабаєвої. Московія готувалася до неї від початку існування незалежної України й особливо інтенсивно та цілеспрямовано – впродовж всього путінського правління. З 2014 року відкритий військовий тиск Москви на Україну взагалі невпинно наростав, приносячи українцям дедалі нові й нові збитки та людські страждання. Якби Путін таки бажав миру, то досягти його

можна, як то кажуть, «у два кліки». Для припинення війни Москві достатньо просто звільнити окуповані українські території, вивести звідти свої війська. Але цього й близько немає. То про яке прагнення Путіна до миру за такого стану справ взагалі може йтися?

2. Можливо, Путін почав прагнути миру лише тепер, оскільки дійшов висновку, що Московія зазнала значних втрат, які роблять війну з Україною «нерентабельною»?

Дуже сумнівно. Адже сама по собі територія Московського царства від війни практично не страждає й населення її майже не відчуває у своїх щоденних клопотах. Принаймні поки що. Та й будь-які людські втрати Путіна взагалі ніколи не хвилювали. Це наочно засвідчують численні криваві сторінки біографії московського диктатора із «м'ясними» штурмами включно. Вони переконливо демонструють абсолютно нікчемну значимість для Путіна чужого людського життя. Кількасот тисяч вбитих та покалічених на війні грома-

дян – то для нього не більше, ніж дрібне непорозуміння. Останнім можна й треба нехтувати, бо хто тих холопів взагалі рахує, особливо коли йдеться про «державні інтереси», байдуже реальні чи уявні. Тим більше, що від гасла «баби ще нарожають» в Московії ніколи ніхто не відмовлявся й відмовлятися не збирається. На це вказує хоча б проголошене Путіним завдання мати в кожній сім'ї по 7-8 дітей. Відповідна державна програма, скоріше всього, вже на старті й просто очікує на відмашку у вигляді фінансування. Так само як і приглушена перед т.зв. «президентськими виборами» кампанія за заборону абортів. Отже, ніякі людські втрати в принципі не є й не можуть виступати для Путіна стимулом до мирних переговорів та припинення агресії проти України.

3. То, можливо, путінське СВО (спеціальна військова операція) досягло поставлених цілей і, відповідно, сенсу продовжувати війну далі просто немає? Бо он же й нові українські території захоплено, й сухопутний коридор до Криму пробито?

І знову таки ні. Незначне, в порівнянні з територією України, приращення площі зони окупації та здобуття сухопутного коридору до Криму аж ніяк не були метою повномасштабного вторгнення. Путіну потрібна вся Україна. І навіть не стільки окупована, скільки підкорена. А для цього на київський трон треба було всадити свого кишенькового князька, байдуже яким буде його прізвище. Фокус не вдався, факір, він же Акела, він же «Окурор» був «в неадекваті» й здорово промахнувся. Україна вистояла та ще й стала геть антимосковською!

Більше того, попри те, що приєднання України до відроджуваної Путіним імперії є особисто для нього вкрай важливим за-

вданням, геополітична мета російської агресії була значно ширшою. Вона полягала не тільки й не стільки в упокоренні України, скільки в зламі завдяки такому кроку існуючого світового порядку та розбудові нового. Москва домагається формування нового світового устрою, в якому вона посідала б місце не другорядного, а одного з небагатьох головних гравців, як колись СРСР. Москва хоче мати, як і колись, свою недоторкану для інших впливових держав, насамперед США, сферу впливу, на кшталт країн колишнього Варшавського договору, щоб у такому новому світі жодне важливе рішення не ухвалювалося б без її згоди. І захоплення України – лише засіб досягнення Москвою вказаної мети. У боротьбі за новий світоустрій та своє місце в ньому агресія проти України є лише одним з кроків у більш масштабній зовнішньополітичній «многоходовці», які, як подекуди «кремленологи», так полюбляє Путін. Кроком, як тепер ясно, помилковим, але зумовленим все ж причинами, які лежать далеко за межами російсько-українських відносин.

Нагадаю: наприкінці 2021 року йшли активні перемовини між Заходом та Москвою щодо «гарантій безпеки для Росії». Вони завершилися в січні 2022-го, за півтора місяця до початку московської агресії, висуненням вимоги до НАТО «збирати манатки» та повертатися до меж 1997 року. Звичайно, на той час ця заява звучала достатньо дурнувато, бо засобів тиску на НАТО Москва вочевидь не мала. Однак, тут важливо те, що її було проголошено за місяць до повномасштабного вторгнення в Україну, в успішності якого Москва не сумнівалася. А тепер уявімо собі, що вторгнення вдалося, в Києві до влади приведені промосковські маріонетки, Україна стає такою собі частиною новітнього Радянського Союзу, що відроджується. За цих нових умов ота московська вимога набула б вже геть нового значення.

Тепер вона отримала б додаткове силове звучання, бо спиралася б на продемонстровану військову міць і висувалася б державою, яка розпочала успішну силову експансію в Європі, відкрито та грубо ігноруючи основні норми міжнародного права. А дипломатичної ваги на наступних перемовинах із Заходом цій вимозі додавало б те, що виголошена вона була заздалегідь, до початку вторгнення в Україну, і є, так би мовити, давньою й обґрунтованою позицією, основою для подальшого діалогу. Така собі спроба, без прямої збройної сутички з НАТО, повернути собі хоча б частково контроль над країнами сконалого Варшавського пакту. Ось таким чином очікуваний швидкий успіх широкомасштабного вторгнення в Україну і був наперед тісно вплетений Москвою як один з елементів забезпечення реалізації стратегічних зовнішньополітичних завдань.

Однак, не так сталося, як бажалося. Провал московського бліцкригу в Україні зняв на сьогодні з

порядку денного вимогу до НАТО «збирати манатки». Але це геть не означає відмову Москви від досягнення обраної стратегічної мети, а отже, й місця та значення війни проти України в її глобальних зовнішньополітичних планах.

4. Можливо, зміна підходу Путіна до війни проти України пов'язана зі зростаючим тиском громадян на владу внаслідок швидкого поширення серед них антивоєнних настроїв?

● Одержимий Путін для продовження війни з Україною не соромиться домовлятися про нові й нові поставки зброї з такими одіозними діячами як північнокорейський диктатор Кім Чен Ин

Як засвідчують різноманітні опитування громадської думки, за час, що минув від початку повномасштабного вторгнення в Україну, підтримка війни та політики Путіна серед громадян Московії зберігається приблизно на одному рівні. Число росіян, які виступають проти війни, стабільно залишається на рівні 18-22%. Спорадичні протестні акції, зокрема дружин мобілізованих, на цю картину практично не впливають. Левова частка населення Московії підтримує проведення в Україні «СВО».

І такий стан справ не є випадковим. Його причини не зводяться до банального впливу путінської пропаганди. Насправді вони є значно глибшими. Бо лежать в площині не лише особистих амбіцій Путіна, але й амбіцій та ментальності народонаселення Московії в цілому. Для цього народонаселення, включаючи і більшу частину т.зв. ліберально-демократичної опозиції, Україна є споконвічною і невід'ємною частиною «русского міра». Її існування на політичній мапі світу поза кордонами Московії є для її громадян історичним курйозом, помилкою, яка потребує виправлення.

Отже, й відповідь на здавалося б риторичне запитання давньої пісні «Хотят ли русские войны?» на сьогодні вже однозначна. Хочуть і хотіли, причому всією душею. Інакше кажучи, глибинні, психологічно-ментальні корені московської агресії проти України на сьогодні також не нівельовані. Це, до речі, позбавляє ідею досягнення миру з Путіним будь-яких перспектив.

БУДЬ-ЯКИЙ МИР З ПУТІНИМ – ЦЕ ВІДКЛАДЕНА ВІЙНА

Однак, якщо Путін не прагне миру, «СВО» своїх цілей не досягла, а в суспільстві немає жодних реальних ознак того, що «русские таки не хотят войны», то для чого

йому активно добиватися припинення вогню? Чого й чому він хоче цим досягти?

Відповідь на це запитання нам підказує сама десятилітня історія сучасної російсько-української війни. Очікуване перемир'я, про яке просить Москва і на якому наполягатиме Вашингтон, не перше в цій війні. Російську агресію «заморожували» й після Криму, й після Іловайська, й після Дебальцевого, й навіть вели перемовини з

сили агресора потребують нової потужної мобілізації, організації належної підготовки рекрутів, перегрупування військ, покращення їхнього забезпечення військовою технікою тощо. Однак, це вкрай важко здійснити в умовах інтенсивних бойових дій, які постійно вимагають компенсації поточних втрат, тобто з'їдають усі резерви.

Отже, збройні сили Московії, задіяні у війні проти України, потребують кількісного та якіс-

переможця-миротворця, який добився миру славною перемогою у важкій війні проти США та НАТО. Досягнення домовленостей щодо перемир'я сприяло б цьому якнайліпше. А от такі явища, як нова хвиля мобілізації та продовження інтенсивних бойових дій, у цю величну картину чергового «победобесія» аж ніяк не вписались би. Отож, Москва потребує перемир'я також і з внутрішньополітичних причин.

Крім того, більш-менш тривале перемир'я з Україною потенційно може принести Москві й деякі зовнішньополітичні вигоди. Зокрема, з початку наступного року у США може бути вже новий президент, а саме Трамп. Кремль вбачає в цьому певний шанс на докорінну зміну ставлення Вашингтона до російсько-української війни. Існує ймовірність повної відмови новообраним президентом від будь-якої підтримки України через зосередження його уваги на внутрішньо американських проблемах, відносинах із Китаєм тощо. Це означає, що вже за рік позиції Києва в протистоянні Москві можуть значно послабитися. Тому б Москві цього й не почекати?

Враховуючи ті вигоди, яку несуть Москві домовленості про припинення вогню, вже ближчим часом слід очікувати активізацію її зусиль задля їхнього досягнення. Основна робота Москви зосереджуватиметься, видається, на двох напрямках. Першим з них стане пропагандистська кампанія, яка вестиметься через зарубіжні ЗМІ та різних «корисних ідіотів Путіна», по дипломатичній лінії тощо. Її метою стане переконання громадськості та політичних кіл Заходу у вигоді та безальтернативності якнайшвидшого досягнення домовленостей з Україною щодо припинення вогню. Така кампанія посилює тиск на керівництво України зовні з тим, щоб примусити його погодитися на перемир'я. Вона також надасть додаткових аргументів Вашингтону на користь реалізації «плану Байдена».

Другим напрямком стане (вже стало) різке посилення терору проти цивільного населення України. Тобто, йдеться про зростання частоти та інтенсивності ракетно-бомбових, і не тільки, обстрілів її населених пунктів. Єдиною їхньою метою стане створення внутрішнього тиску громадян України на керівництво держави з тим, щоб воно не відмовлялося від початку перемовин з Москвою щодо припинення вогню та підписало відповідну угоду. На сьогодні такий тиск практично відсутній. Побачимо, що з того вийде.

Утім, схоже, що інтенсивна робота на обох напрямках Москвою вже розпочата.

Отже, перемир'я, яке запропонував Путіним, геть не є його кроком у напрямку розбудови миру, як це може здаватися багатьом найвішим політикам Заходу. Це крок у напрямку продовження війни, але вже краще підготовленої, а відтак – ще більш масштабної й кривавої, ніж попередня. Будь-який мир з Путіним – це не що інше, як відкладена війна.

● Путін у своїй загарбницькій зовнішній політиці спирається на віддану йому тупу й безлику більшість російського народу

Москвою про мир у березні 2022 року (т.зв. Стамбульські домовленості), тобто вже після початку повномасштабного вторгнення. При цьому кожна наступна «гаряча» фаза війни, яка переривала відносно мирний і більш тривалий етап перемир'я, відзначалася більшою інтенсивністю, запеклістю та масштабністю бойових дій, а також кількістю залучених Москвою до агресії проти України військових формувань та військової техніки. Згідно зі здобутим українською кров'ю досвідом, періоди перемир'я між «гарячими» фазами Кремль використовував виключно для всебічної підготовки до поновлення бойових дій у ширших масштабах, до посилення свого військово-технічного потенціалу загалом та розширення присутності на українській території своїх збройних сил зокрема.

То для чого думати, що нині має бути інакше? Адже станом на сьогодні підрозділи збройних сил Москви, задіяні в бойових діях на території України, вже сильно виснажені. Вони якійсь та кількісно недостатні для ефективного продовження війни, особливо наступальної. Занадто великими виявилися втрати особового складу та військової техніки. Збройні

ного оновлення. Успіх же у цій справі, своєю чергою, потребує перемир'я. Іншими словами, припинення вогню, потрібно Москві для ґрунтовної підготовки нових ефективних військових дій, включаючи наступальні.

Не забуваймо також, що домовленості про тривале припинення вогню, тобто перемир'я, якого хочуть і Вашингтон, і Москва, мають бути покладені на папір як документ для підпису. Такого роду документи в міжнародній практиці зазвичай фіксують на мапі лінію розмежування між сторонами. Тобто, за взаємною згодою сторін вказують на те, які території під чією юрисдикцією під час перемир'я знаходяться. Причому, на невизначений чи дуже тривалий термін, як це мало місце у проєкті Стамбульської угоди. Це означає, що досягнення домовленостей щодо перемир'я відкриває Москві шлях до узаконення окупації українських територій.

Однак, суто воєнні чинники не є єдиними причинами, що підштовхують Путіна до припинення вогню та перемир'я. Адже в Московії «президентські вибори» на носі. А кремлівський довгожитель хотів би провести в спокійній атмосфері та в ореолі такого собі

• ВІЙНА

Триває кривава українсько-російська війна. Путінські загартники, підбадьорені брехливими заявами кремлівських пропагандистів про те, що ініціатива на фронті нібито перейшла на бік рашистів, затаюто штурмують наші позиції. Особливо гаряче в ці дні в районах Авдіївки, Мар'їнки, Бахмута, Куп'янська та на лівобережжі Дніпра в Херсонській області.

Протягом доби з 8 на 9 січня на фронті відбулось 55 бойових зіткнень, рашисти завдали 55 ракетних та 16 авіаційних ударів, 16 разів обстріляли з реактивних систем залпового вогню (РСЗВ). А перед тим, у неділю, 7 січня, на Авдіївському напрямку захисники відбили 16 ворожих атак, загалом протягом доби з 7 на 8 січня на фронті відбулося 29 бойових зіткнень. Загалом ворог завдав 6 ракетних та 40 авіаційних ударів, здійснив 21 обстріл з реактивних систем залпового вогню по позиціях українських військ та населених пунктах. Про це повідомив Генштаб Збройних Сил України (ЗСУ).

«Ворог не відмовляється від наміру вибити наші підрозділи з плацдармів на лівобережжі Дніпра. Так, протягом доби з 8 на 9 січня противник здійснив 9 безуспішних штурмових дії, але українські воїни й надалі утримують зайняті позиції та завдають противнику значних втрат. Підрозділи ракетних військ уразили 2 склади боєприпасів противника».

На Куп'янському напрямку Сили оборони відбили 5 атак біля Синьківки Харківської області, де ворог, безуспішно намагався покращити тактичне положення.

На Лиманському напрямку нашими захисниками відбито атаку ворога східніше Тернів Донецької області.

На Бахмутському напрямку Силами оборони відбито 2 атаки противника поблизу Кліщіївки та Андріївки Донецької області.

На Авдіївському напрямку наші захисники відбили 3 атаки ворога в районах Авдіївки, Северного, Тоненького та ще 14 атак поблизу Первомайського та Невельського Донецької області.

На Мар'їнському напрямку Сили оборони продовжують стримувати противника неподалік Новомихайлівки Донецької області, де ворог 7 разів безуспішно намагався прорвати оборону наших військ.

На Запорізькому напрямку Сили оборони відбили 6 атак противника південніше Червоного, західніше Вербового та північніше Новопротоківки Запорізької області, де ворог намагався покращити тактичне положення.

А тим часом, у Покровському районі Донецької області завершили пошуково-рятувальні роботи після удару окупантів, що стався 6 січня. На місцях атаки знайшли понад 100 фрагментів людських тіл. Про це повідомив очільник обласної військової адміністрації Вадим Філашкін.

• Позиції українських оборонців під Авдіївою

УКРАЇНСЬКА ВІТЧИЗНЯНА: ХРОНОЛОГІЯ СПРОТИВУ

• Момент удару українськими ракетами по рашистському десантному кораблю «Новочеркаск» у Феодосії

«Варварська атака, дуже велика кількість загиблих і дуже важко встановити, скільки саме людей загинуло в той день», – сказав він. За попередньою інформацією, кількість жертв: 11 загиблих і 10 поранених. Однак остаточні цифри буде встановлено після відповідної експертизи. Міністр внутрішніх справ України Ігор Клименко повідомив, що загиблих шукали за допомогою собак, натренованих на пошук останків. Слідчі оглядають знайдені фрагменти тіл, криміналісти вилучають біологічні зразки та проводять ідентифікацію.

Вже вдалося встановити п'ять загиблих: трьох людей із села Рівне – 3-річну дівчинку, її 32-річного батька й 30-річну маму, а також чоловіка 34 років та жінку 37 років з Покровського району. За словами глави МВС, люди гинули цілими родинами. Остаточні цифри встановлять після відповідної експертизи.

6 січня рашисти випустили вісім ракет С-300 по Покровському району на Донеччині. Основного удару зазнали Покровськ і село Рівне Мирноградської громади. У Покровську під удар потрапив приватний сектор міста. Внаслідок удару пошкоджені 330 житлових будинків та 25 високоповерхівок.

У ці холодні січневі дні ЗСУ проводять багатоденну кампанію з ураження рашистських військових об'єктів у тимчасово окупованому Криму і вже успішно завдали ударів по кількох цілях у різних районах півострова. Про це йдеться в звіті американського Інституту вивчення війни (ISW).

Аналітики ISW послалися на інформацію російських джерел про те, що в ніч на 6 січня українські військовики вдарили чотирма крилатими ракетами Storm Shadow по адміністративній будівлі на російському аеродромі Саки біля селища Новофедорівка в Криму.

Командувач ВПС України генерал-лейтенант Микола Олещук подякував українським пілотам за успішне ураження цілей на аеродромі Саки, але не уточнив, чи йдеться про українські удари 4, 5 або 6 січня. Він опублікував супутникові знімки, на яких видно ціль українського удару по аеродрому Саки.

Крім того, українські офіційні особи та джерела повідомляють, що українські сили також завдали ударів по радіолокаційній системі протиповітряної оборони та центру зв'язку в Євпаторії, відповідальному за координацію операцій російської ППО в окупованому Криму, складах боєприпасів поблизу Первомайського (82 км на північ від Сімферополя) та російському командному пункту під Севастополем.

Аналітики підсумовують: українські та російські повідомлення вказують на те, що українські ра-

кети та безпілотники проникають крізь російську систему протиповітряної оборони в окупованому Криму та успішно накривають намічені цілі.

Напередодні вночі у соцмережах повідомили про потужні вибухи в Криму біля Євпаторії. Загалом очевидці нарахували до 10 вибухів у районі Саки-Новофедорівка, де розташований військовий аеродром.

А раніше поблизу Севастополя було уражено командний пункт рашистів. Також було завдано серйозних пошкоджень системі захисту окупантів в Криму.

Але найяскравішими ударами ЗСУ в Криму стало знищення морського десантного корабля «Новочеркаск» і підводного рашистського човна у Феодосії. Це стало можливим завдяки двом українським винищувачам Су-24, що несли щонайменше 10 ракет Storm Shadow.

За інформацією експертів, 7 із 10 ракет Storm Shadow збила російська ППО, однак решта таки влучила в цілі.

«Вдало використовуючи темряву й майстерно вислизаючи із зони дій ворожих радарів, місію виконала пара українських винищувачів», – кажуть фахівці.

«Серед хаосу й зенітного вогню трьом запущеним з них ракетами вдалося обійти оборону супротивника. А цілями ракет був великий десантний корабель проекту 775 «Новочеркасск» і підводний човен проекту 877 «Палтус» – ключові компоненти російського військово-морського флоту на Чорному морі», – йдеться у відтворенні подій.

Завдяки прицільним ударам значної шкоди було завдано як десантному кораблю, так і підводному човну, внаслідок чого вони перетворилися на купу металобрухту.

Тим часом, в перебігу цієї війни відбулася приємна подія – обмін полоненими за посередництва Об'єднаних Арабських Еміратів. В Україну з путінських катівень повернулося 230 осіб. Серед звільнених під час обміну українців шестеро цивільних і 224 військовиків, зокрема оборонці Маріуполя, Зміїного та ЧА-ЕС. 48 визволених військовослужбовців раніше вважалися зниклими безвісти. Це був перший за приблизно п'ять останніх місяців обмін полоненими, який став найбільшим від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну.

«Довга була пауза в обмінах, але жодної паузи не було в переговорах щодо обмінів. Ми використовуємо кожну можливість, пробуємо всі варіанти посередництва. На кожній міжнародній зустрічі, яка може бути допомогою, ми порушуємо тему повернення наших полонених. І будемо й надалі працювати, щоб повернути усіх наших», – наголосив Зеленський у відеозверненні.

Прислів'я «Кому війна, а кому – мати рідна», на превеликий жаль, продовжує бути актуальним в Україні. Під час внутрішнього аудиту Міністерства оборони України за останні 4 місяці виявлено порушень на понад 10 мільярдів гривень. Про це повідомив міністр оборони України Рустем Умеров.

За його словами, новини про затримання та кримінальні справи, які з'явилися останнім часом, – це зміни, яких буде помітно більше.

«Один з пріоритетів команди Міністерства оборони – вичищення системи від недобросовісних учасників – всередині установи й зовні. Активно працюємо над цим – у тісній співпраці з правоохоронними органами викорнюємо прояви корупції. Система чинить опір, однак ми його здолаємо», – переконаний міністр.

Як зауважив Умеров, на повну зміг запровадити внутрішній аудит та оновлена Генеральна інспекція Міністерства оборони. Вони вже виявили багато порушень.

● Унаслідок обміну полоненими, здійсненого 4 січня, з путінських катівень до своїх рідних і близьких повернулося 230 українців і українок

● Одіозна сім'я Гринкевичів зі Львова побудувала свій добробут і розкішне життя, розкрадаючи те, що належить захисникам України

«Тісно співпрацюємо з правоохоронцями та спеціальними службами, тому попереду будуть ще новини», – анонсував міністр.

29 грудня 2023 року Державне бюро розслідувань (ДБР) України повідомило про затримання у Львові бізнесмена Ігоря Гринкевича, одного з найбільших постачальників Міністерства оборони, який пропонував 500 тисяч доларів (!) хабаря одному з керівників Головного слідчого управління ДБР за сприяння в поверненні майна, вилученого у підконтрольних йому компаній під час розслідування кримінального провадження.

Виявляється, одна з фірм родини Гринкевичів вивела один мільярд гривень із закупівлі одягу для Збройних Сил України. Проте, це не одна така оборудка Гринкевичів.

Проблемні будівництва, низка порушень проти них кримінальних справ, не зовсім прозора благодійність та завищена вартість на шоломи та бронезилети для військовиків – далеко не всі діяння, в яких підозрюється ця одіозна львівська сім'я.

За інформацією правоохоронців, кілька місяців тому ДБР порушило справу за фактом оборудок із закупівлями одягу та білизни для українських військовослужбовців. Виявляється, компанії Ігоря Гринкевича виграли 23 тендери на постачання Міно-

борони одягу на понад 1,5 млрд гривень. Слідство встановило, що до виконання оборонних замовлень були залучені підконтрольні бізнесмену підприємства, які раніше займалися будівництвом і не мали належних виробничих, складських та інших потужностей для виготовлення й зберігання речового майна для потреб ЗСУ. Це призвело до збитків за попередніми оцінками на 1,2 млрд гривень і відповідно зриву постачання.

Правоохоронці виявили повне невиконання шести контрактів. Щонайменше за семи договорами підприємства поставили товар на склади військових частин лише в невеликій кількості, але отримали державні кошти за повне виконання зобов'язань.

Також встановлено, що вісім договорів виконані із запізненням від трьох до п'яти місяців.

Більше того, слідчі ДБР виявили факти завищення вартості товарів, поставлених для ЗСУ. Нині також перевіряється причетність до оборудок колишніх посадовців Міноборони.

Напередодні відомий блогер Ігор Лаченков повідомив, що це не перша оборудка львівського бізнесмена. До цього були історії зі скандальними будівництвами, зокрема незавершене будівництво в одній з військових частин у Житомирській області та з роботою на полігоні «Широкий лан» на Миколаївщині.

Ігор Гринкевич також виграв тендери для своїх будівельних компаній, які повинні були постачати одяг військовикам. Так, загальна сума трьох угод становить 1,54 млрд грн.

Оскільки будівельні компанії бізнесмена не могли шити одяг, то вони, за словами Лаченкова, просто здійснювали перекупівлю товарів у Туреччині.

Журналіст Євген Плінський уточнив, що 60% коштів йшли безпосередньо як особистий прибуток Гринкевича, а 40% – на закупівлю товару. Плінський також зазначає, що цей іноземний товар не відповідав жодним стандартам військового забезпечення за якістю.

«Окрім цього, всі три компанії мерзотника отримували гроші без конкретного постачання завдяки підробленим актам. По деяким відкритим контрактам й досі немає постачання. Натомість майже 1 мільярд гривень було витрачено на придбання нерухомості, автовок, розкішних відпочинків за кордоном», – зазначив Лаченков.

Йдеться про компанії Трейд Лайнс Рітейл, ТОВ «Будівельний альянс монтажпроект» та ТОВ «Сітіград». Як повідомила Рахункова палата, вказані компанії не поставили ЗСУ курток, штанів та футболок на 1,5 млрд гривень.

Син Ігоря Гринкевича Роман є засновником та директором ТОВ «Будівельний альянс

монтажпроект». Нещодавно він придбав в елітному селищі Козин під Києвом будинок площею у 289 кв.метрів за 25 мільйонів гривень, при ринковій вартості в 50,5 млн грн. Окрім будинку, в той же день, Роман придбав чотири земельні ділянки в тому самому Козині.

Журналіст Євген Плінський також з'ясував, що Роман Гринкевич «засвітився» в розслідуванні журналіста Михайла Ткача про «Втомлених війною відвідувачів столичного клубу Boho» на своїй новій автівці BMW вартістю близько 150 тисяч доларів.

Окрім цього, дружина Ігоря Гринкевича Світлана та донька Ольга Гринкевич-Швед є власницями однієї із компаній ТОВ Трейд Лайнс Рітейл, з якою в грудні 2023 року Міністерство оборони підписало договір на постачання харчів на 470 млн гривень.

«Мати й донька не соромились хизуватись у своїх соцмережах елітними шопінгами, поїздками на Мальдіви двічі на рік, відпочинками в дорожніх європейських готелях і поїздками на VIP-потязі Укрзалізниці (одна поїздка коштувала 36 тисяч гривень – НГ.). Світлана Гринкевич до того ж є викладачкою в Національному університеті «Львівська політехніка». Ось таке люксове життя на гроші, на яких кров наших захисників», – розюмував І.Лаченков.

Загальна сума тендерів, які отримали компанії родини Гринкевичів від Міноборони за 2022-2023 роки, становить 3,2 мільярда гривень.

За інформацією І.Лаченкова, Роман Гринкевич протягом 2023 року активно витрачав кошти, зароблені на українських військовиках, на молоду художницю та за сумісництвом свою наречену Соно Морозюк.

За інформацією ЗМІ, протягом останнього року Морозюк активно піарили в соцмережах та на рекламних щитах всієї країни. Також у художниці за цей час з'явилася дорога квартира в елітному житловому комплексі в Києві, галерея-майстерня за 250 тисяч доларів та дорогий автомобіль Porsche.

Офіційно відомо, що Морозюк з березня 2023 року активно співпрацювала із сумнівним фондом сім'ї Гринкевич home.ua.

«Постійні подарунки, недешева ювелірка, квіти по 100 тисяч в місяць, поїздка до Венеції під час війни, каблучка фірми «Графф», вартість якої починається із 7 тисяч доларів, реклама на найдорожчих екранах, рекламні банери та виставка. Досі достеменно невідомо за які саме кошти Морозюк придбала комерційне приміщення вартістю 250 тисяч доларів. Але ж є цілком справедливе припущення, що гроші які так старанно й цинічно відмивали на ЗСУ, відмивали й через сучасне мистецтво (в тому числі й через фонд)», – додав Ігор Лаченков. Воїстину, кому війна, а кому – мати рідна.

**Андрій Гурін
Спеціально
для «Нової газети»**

• ВАШИНГТОН-КІЇВ

Катерина Кіндрась,
власна кореспондентка
«Нової газети» в Америці

2024 рік у Америці, яка здатна круто змінити траєкторію відносин між Києвом та Вашингтоном, утім, так чи інакше більшість описаних нижче дат в американському календарі пов'язані або із судами над Дональдом Трампом, або з перебігом президентської кампанії.

9 січня 2024 року з різдвяних канікул повернулася Палата представників. Очікується, що конгресмени розблокують нарешті допомогу Україні. Принаймні, спікер Палати представників Майк Джонсон називає допомогу Україні «пріоритетом для США». Утім, залишається невирішеною проблема з фінансуванням зміцнення кордону США з Мексикою, а тому й допомогу Україні буде вочевидь притримано.

4 березня 2024 року розпочнеться судовий розгляд по суті федеральної кримінальної справи «Сполучені Штати Америки проти Дональда Дж. Трампа» про ймовірну участь экс-президента Трампа у спробах скасувати президентські вибори 2020 року в США, включаючи роль Трампа у нападі на Капітолій 6 січня 2021 року.

Велике журі оприлюднило звинувачення проти Дональда Трампа за чотири пунктами: змова з метою обману Сполучених Штатів; змова з метою перешкодження офіційним процедурам; перешкодження та спроба перешкодження офіційним процедурам; змова з метою порушення прав громадян.

Дональд Трамп своєї провини не визнає. Його оточення нази-

нині Сполучені Штати поринули в новий сезон серіалу про Трампа, дія якого відбувається навколо його права балотуватися. Спершу Верховний суд штату Міннесота відмовився забороняти Трампу брати участь у президентських перегонах. Потім Верховний суд штату Колорадо заборонив Дональду Трампу брати участь у виборах на території штату. Згодом Верховний суд штату Мічиган назвав право Трампа балотуватися чи ні питанням політичним, а отже компетенцією Конгресу, а не суду. Пізніше держсекретар штату Мейн Шенна Беллоуз заборонила Дональду Трампу брати участь у республіканських праймеріз штату, пославшись на той таки третій розділ 14-ї поправки Конституції США.

зауважив, що повноцінне членство України неможливе, доки триває війна.

Після Вільнюса экс-генсек НАТО Андерс Фог Расмуссен запропонував розглянути щодо України так зване «гібридне членство», яке передбачає частковий вступ України до альянсу. Спершу, згідно з таким планом, НАТО могло б прийняти підконтрольні Києву території. А згодом в теорії могли б доєднатися звільнені в майбутньому від російської окупації українські землі.

Утім, президент Зеленський на підсумковій річній прес-конференції назвав таку пропозицію маячнею та сказав, що Україну «не запрошують до НАТО».

Тож сміливі думки про ймовірне запрошення України до НАТО

УКРАЇНСЬКІ САНЧАТА НА АМЕРИКАНСЬКИХ ПІРКАХ

Урівнянні війни для України головною невідомою величиною, від якої беззаперечно залежить фінальний результат, є роль Сполучених Штатів Америки.

Американська воєнна та фінансова допомога, навіть за умови збільшення підтримки з боку Європи, є тим фактором, від якого залежить не лише боєздатність українського війська, а й загалом функціонування Української держави й моральний стан українського суспільства. Адже понад половина бюджету України залежить від зовнішнього фінансування.

Діалоги про американську підтримку та аналіз прогнозів на майбутні вибори у США звучать не лише у високих київських кабінетах, а й у громадському транспорті та на кухнях українців як удома, так і в тимчасовому житлі за кордоном.

І саме Штати задають тренд на надання чи ненадання допомоги Україні іншими державами, виконуючи роль першої скрипки в оркестрі українських союзників.

Саме до Америки апелює Кремль, коли намагається нав'язати Києву переговори на власних умовах, применшуючи роль України до такої, яка позбавлена будь-якої суб'єктності. Москва й досі вірить, що може домовитися з Вашингтоном про Україну без України.

Джо Байден донині демонстрував протилежне. Але його перша каденція спливає в листопаді 2024-го, і за всіма правилами американської політики чинний президент, будь-який, не лише Байден, в останній рік правління перетворюється на «кульгаву качку».

Голосування щодо надання Україні \$61-мільярдної допомоги через розбіжності між республіканцями та демократами щодо мексиканського кордону перенесли на січень, але «тягнути кофта за хвіст» можуть і до весни.

З президентськими виборами в США на горизонті Україна втрачає впевненість у подальшій залізобетонній підтримці з боку Америки у війні проти Росії. Джокером тут виступає, звісно, Дональд Трамп. І хоча президентські вибори – це не єдина велика подія серед запланованих на

10, 18 та 21 січня 2024 року відбудуться дебати претендентів на номінацію від Республіканської партії на посаду президента США. Екс-президент і фаворит соціопитувань Дональд Трамп, ймовірно, пропустить їх, як проігнорував і попередні чотири раунди внутрішньопартійних дебатів.

Тож экс-посол США в ООН Нікі Гейлі, губернатор Флориди Рон Десантіс, экс-губернатор Нью-Джерсі Кріс Крісті, підприємець Вівек Рамасвами, якого ще називають «Дональдом Трампом 2.0», та, можливо, экс-губернатор Арканзасу Аса Гатчинсон намагатимуться переконати телеглядачів у спроможності стати гідним кандидатом у президенти США.

Німою тінню над дебатами нависатиме відсутність фронтанера від республіканців – Дональда Трампа. Сам экс-президент, тим часом, заявляє, що хотів би дебатовати, але вже з Джо Байденем.

Суперспекотним місяцем в американській політиці обіцяє бути березень. На початку першого весняного місяця відбудуться одразу дві події – суд над Дональдом Трампом та «Супервівторок».

ває процес спробою втручання у майбутні президентські вибори й «полюванням на відьом».

Нині найбільша драма полягає в тому, що прискорожено розгляду цієї справи, на чому наполягав спецпрокурор, може не статися. Відповідне рішення ухвалив Верховний суд. Це може ускладнити електоральний процес і полегшити роботу Дональду Трампу.

Чіткого консенсусу щодо того, чи потенційне визнання провини Дональда Трампа автоматично заборонить йому участь в президентських виборах США, немає.

Третій розділ 14-ї поправки до американської Конституції забороняє обіймати державні посади тим особам, хто коли-небудь брали участь у повстанні. Це правило в Америці запровадили після Громадянської війни, аби не допустити сепаратистів до влади.

Водночас існує лише три умови для можливості балотування в президенти США: кандидат має народитися в Америці, йому має виповнитися щонайменше 35 років і він має проживати в Штатах не менш як 14 років. А про судимість кандидата в президенти США в Конституції не згадується.

Тепер долю американського экс-президента, який хоче знову стати президентом, має визначити Верховний суд США. На нього покладене завдання вирішити, чи скасувати рішення Верховного суду Колорадо – і тоді Трамп автоматично отримає можливість потрапити до бюлетенів усіх без винятків штатів.

5 березня 2024 року відбудеться так званий «Супервівторок». Цього дня одразу 15 штатів і території проведуть праймеріз, на яких обиратимуть делегатів на національні з'їзди Республіканської та Демократичної партій, на яких улітку оберуть кандидатів у президенти від партій.

9-11 липня 2024 року у Вашингтоні відбуватиметься самміт НАТО, який припадатиме на 75-річний ювілей організації. Україна прагне якнайшвидше отримати формальне запрошення приєднатися до альянсу.

Утім, дорога України до НАТО довга й звивиста, як засвідчив самміт 2023 року у Вільнюсі. Там генсек альянсу Єнс Столтенберг пообіцяв Україні запрошення, коли «погодяться всі союзники і будуть виконані умови». І водночас

від президента Байдена, які ще нещодавно лунали в українському інформаційному середовищі, навряд чи зможуть матеріалізуватися 2024 року.

15-18 липня 2024 року в Мілуокі відбудеться Національний з'їзд Республіканської партії, на якому висунуть кандидатів від республіканців у президенти та віце-президенти США. За традицією, першою такою з'їздом і висунення кандидатів проводить та партія, яка не господарює в Білому домі.

Демократична партія проведе свій Національний з'їзд 19-22 серпня 2024 року в Чикаго.

Найголовнішим суперником Байдена називають навіть не Трампа, а власний вік – 81 рік.

Існують голоси, які твердять про необхідність підтримки альтернативного кандидата, який може мати більші, на їхній погляд, шанси перемогти Дональда Трампа. Але те, як ситуація розгортається станом на початок 2024 року, вказує, що демократи, вочевидь, ставитимуть на кандидатуру чинного президента – Джо Байдена. Щоправда, крісло під його віце-президенткою – Камалою Гарріс – хитається. І тут можливі варіанти.

16 вересня 2024 року в Техасі відбудуться перші дебати між кандидатами у президенти США від Республіканської та Демократичної партій. Кандидати вправлятимуться у красномовності впродовж 90 хвилин.

Другий і третій тур дебатів заплановані на 1 жовтня та 9 жовтня 2024 року відповідно.

5 листопада 2024 року відбудуться президентські вибори в США. Ні в кого немає жодних сумнівів, що в двобой зійдуться Дональд Трамп і Джо Байден. І вже зараз очевидно, що боротьба буде запеклою. А її результат багато в чому передбачить, на яких умовах Україна зможе завершувати повномасштабну війну, яку проти неї розпочала Росія.

● МІЖНАРОДНА ПАНОРАМА

ВІКТОР ОРБАН КЕРУВАТИМЕ ЄВРОСОЮЗОМ?

чить нового керівника Євроради, цю посаду може обійняти прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан, країна якого з 1 липня головуватиме в Євросоюзі. Орбан – противник виділення військової та фінансової допомоги Україні, він також був єдиним лідером країни ЄС, який торік зустрівся з Путіним.

У неділю, 7 січня, Мішель заявив журналістам, що ЄС має достатньо часу, щоб обрати нового керівника Ради та уникнути надання Орбану важливої європейської посади.

«Хочу, щоб усі розуміли: в будь-якому разі в червні мало бути ухвалено рішення про мого наступника, тож Європейській Раді буде легко зробити так, щоб мій наступник вступив

● Відданого друга Путіна Віктора Орбана, який у Європі «дістав» усіх, не допустять до посади Президента Європейської Ради

на посаду», – сказав Мішель журналістам і додав: «За наявності політичної волі є багато інструментів, щоб уникнути Віктора Орбана».

Експерти впевнені, що Орбан «дістав» у Європі практично всіх, а не лише Україну. Тому інші лідери зможуть зробити все, щоб уникнути його тимчасового головування.

Президент Євроради – це головуючий на саммітах ЄС, який відповідає за їхню підготовку й забезпечує, щоб переговори лідерів привели до будь-якого рішення. Президент також має визначальний вплив на порядок денний переговорів. Тобто, він може запропонувати іншим лідерам обговорити якусь тему (на-

приклад, посилення підтримки України), а може викреслити її з початкових планів зустрічі. Також президент може скликати позачергові термінові засідання саммітів (з 2022 року нерідко присвячені українським питанням), а може не поспішати з такими планами.

Крім того, президент Євроради має право на міжнародні зустрічі від імені ЄС. І від Віктора Орбана, єдиного серед лідерів ЄС, який проводить зустрічі з Путіним, можна очікувати несподіванок на цьому фронті. Особливо на контрасті з Мішеллем, котрий після 24 лютого 2022 року перетворився на одного з основних лобістів України – і на саммітах, і між ними.

КИТАЙ УВІВ САНКЦІЇ ПРОТИ ОБОРОННИХ КОМПАНІЙ США

● Китай конфронтує зі Сполученими Штатами, які вперто не бажають підірвати політиці Сі Цзіньпіна стосовно поглинання комуністичним Китаєм Тайваню

Китай оголосив про санкції проти п'яти великих американських оборонних компаній через постачання їхньої продукції до Тайваню. Про це повідомило МЗС КНР у понеділок, 8 січня.

«Продаж Сполученими Штатами зброї китайському регіону Тай-

вань є грубим порушенням принципу одного Китаю... Китай рішуче засуджує такі дії, виступає проти й зробив демарші американській стороні», – йдеться в заяві.

Пекін наклав санкції на п'ять американських компаній оборонної промисловості: BAE

Systems Land and Armament, Alliant Techsystems Operation, AeroVironment, ViaSat і Data Link.

Обмеження полягають у замороженні рухомого та нерухомого майна вказаних компаній на території Китаю, а також повній забороні китайським юридичним і фізичним особам здійснювати будь-які операції та співпрацювати з ними.

В разі продовження американською стороною військової співпраці з Тайванем у Пекіні обіцяють «потужну й рішучу відповідь». Раніше глава КНР Сі Цзіньпін заявив про неминуче «возз'єднання» Тайваню з материковим Китаєм і пообіцяв рішуче протидіяти будь-яким спробам «відділення» Тайваню від Китаю.

ХТО ПІДІРВАВ «ПІВНІЧНІ ПОТОКИ»? «ПІВНІЧНІ ПОТОКИ»?

● «Північні потоки» могли підірвати й путінські спецназівці, аби російській стороні не платити гігантські штрафи за невчасні поставки газу

Європейські слідчі заявили 8 січня, що польські посадовці чинили опір міжнародному розслідуванню вибухів на газопроводах «Північний потік-1» і «Північний потік-2» і не розкрили потенційно важливі докази, але сподіваються, що новий уряд Польщі допоможе розслідуванню. Про це пише видання The Wall Street Journal з посиланням на європейських слідчих, які працюють над цією справою.

За словами слідчих, польські чиновники не поспішали надавати інформацію й приховували ключові докази пересування ймовірних диверсантів польською територією.

Європейські слідчі вважають, що атаку було організовано з України через Польщу, пише WSJ, але, за словами високопосадовців, відмова Варшави від повної співпраці ускладнює встановлення того, чи стався напад з відома чи без відома колишнього польського уряду.

У листопаді минулого року видання The Washington Post і Der Spiegel оприлюднили розслідування, в якому заявили, що операції підризу

газопроводів «Північний потік» у вересні минулого року, ймовірно, координував український офіцер Роман Червінський, який служив у Силах спецоперацій України. Видання посилалися на неназвані джерела.

Сам Червінський через адвоката заперечив будь-яку причетність до диверсії на трубопроводах.

Розслідування Швеції, Данії та Німеччини показали, що газопроводи було підірвано, проте винних ще встановлюють. Представники США, Великої Британії та Євросоюзу заявили про цілеспрямовану диверсію. Російська ж влада вважає, що в аварії зацікавлені США та їхні союзники.

В Білому домі заперечили причетність до підризу газогонів. Українська влада й військова розвідка також заявляли, що не причетні до нападу й не знають, хто його здійснив

ПОМЕР ЛЕГЕНДАРНИЙ КАЙЗЕР

3 Німеччини надійшла сумна звістка – на 79-му році життя там помер видатний футболіст сучасності Франц Бекенбауер, який мав прізвисько Кайзер (Король), бо на полі він і справді був королем. Уболівальники всього світу завжди ставили його на четверту позицію в ієрархії найкращих футболістів світу всіх часів і народів – після бразильця Едсона Арантіса ду Насіменто (Пеле), аргентинця Дієго Марадони та голландця Йогана Кройфа.

Він виграв чемпіонат світу як капітан збірної Федеративної Республіки Німеччини (ФРН) у 1974 році та знову підняв над головою головний футбольний трофей світу як головний тренер збірної в 1990 році.

Він зіграв 103 матчі за збірну Західної Німеччини й 582 – за мюнхенську «Баварію» і знову ж таки виграв золоті медалі у вищому дивізіоні Німеччини і як гравець, і як тренер. Як гравець «Баварії» він виграв чотири чемпіонські титули та був капітаном команди під час трьох виграшів

● Франц Бекенбауер залишиться в пам'яті мільйонів уболівальників футболу як один з найвидатніших гравців усіх часів і народів

Кубка Чемпіонів у 1974, 1975 та 1976 роках. Він також виграв чемпіонат Бундеслиги з «Гамбургом».

Бекенбауер у складі збірної ФРН виграв чемпіонат Європи 1972 року, а також двічі був удостоєний «Золотого м'яча» – відзнаки найкращому футболісту світу.

У заяві його родини німецькій інформаційній агенції DPA йдеться: «З глибоким сумом ми повідомляємо, що наш чоловік і батько Франц Бекенбауер мирно помер уві сні в неділю, 7 січня, в оточенні своєї родини. Ми просимо дозволити нам сумувати мовчки та утриматися від будь-яких запитань».

«Сім'я Бундеслиги спустошена, дізнавшись про смерть Франца Бекенбауера. Він – справжня ікона тоді, зараз і завжди. RIP, Der Kaiser!», – сказано в офіційній заяві Німецького футбольного союзу.

Президент союзу Бернд Нондорф сказав журналістам, що Бекенбауер – «одн з найкращих гравців, яких коли-небудь бачив світовий футбол». «Ми дивимось на справу його життя з великою повагою та великою вдячністю», – сказав він.

За повідомленнями зарубіжних видань та інформаційних агенцій

• В УКРАЇНІ

ШО РОБИТИ, ЯКЩО США ПРИПИНЯТЬ ДОПОМАГАТИ УКРАЇНІ?

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба запевнив, що Україна продовжить чинити опір, навіть якщо в Конгресі США так і не домовляться про додаткове фінансування підтримки України, та закликав не допустити зволікання з цим рішенням аж до погіршення ситуації на фронті через затримку. Про це він сказав в інтерв'ю іспанському виданню El País.

Кулебу запитали, чого чекати, якщо у США так і не затвердять додатковий 61 млрд доларів на військову підтримку України. «Ми продовжимо боротися з тими ресурсами, які у нас є. Для світу на кону демократія, безпека й процвітання. Для України ж питання стоїть про саме існування як держави», – нагадав він.

«Якщо підтримку зараз вирішать призупинити чи затримати, то Росія через брак ресурсів може почати здобувати успіхи на фронті й прорвати лінії. Тоді підтримку доведеться відновити, тому що громадськість активно виступатиме за допомогу Україні. І ті ж політики, які вирішили відмовити в підтримці, вирішать надати її, але за більш критичних обставин. Тож навіть з раціональної точки зору, суто реалістичної політичної логіки, більше сенсу надати допомогу зараз, щоб не допустити кризи в майбутньому», – відповів Дмитро Кулеба й додав, що вважає недалекоглядним підхід політичних сил у будь-якій державі, які перетворюють тему війни Росії проти України на предмет внутрішніх дебатів, тому що фактично йдеться про війну не лише проти України, а проти всього демократичного світу. Він також заявив, що Україна активно працює над гарантуванням подальшої військової підтримки західних країн і не має альтернативи у разі, якщо вона припиниться.

В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ ЗАТВЕРДИВ СКЛАД ДЕЛЕГАЦІЇ ДЛЯ ПЕРЕГОВОРІВ ПРО ГАРАНТІЇ БЕЗПЕКИ

Президент України Володимир Зеленський підписав указ про склад делегації України для міжнародних переговорів щодо напрацювання та підготовки гарантій безпеки для України. До списку увійшли 16 осіб, головою делегації призначено керівника Офісу президента (ОП) Андрія Єрмака. Крім нього,

до складу делегації ввійшли голова Головного управління розвідки (ГУР) Міноборони Кирило Буданов, голова СБУ Василь Малюк, голова Служби зовнішньої розвідки Олександр Литвиненко, міністр оборони Рустем Умеров, міністр з питань стратегічних галузей промисловості Олександр Камишин, заступник керівника ОП Ігор Жовква та інші представники уряду та ОП.

У липні минулого року лідери «великої сімки» оголосили, що погодили декларацію про гарантії безпеки для України. 28 листопада Офіс президента повідомив, що Україна розпочала консультації щодо гарантій безпеки з останньою країною G7 – Італією. 4 грудня Україна провела перший раунд переговорів про гарантії безпеки з Євросоюзом. 5 грудня представники Міністерства оборони та Євросоюзу обговорили довгострокові гарантії безпеки для України, які включають дев'ять пріоритетів. 23 грудня заступник керівника Офісу президента з міжнародних питань Андрій Сибіга повідомив, що шість країн ЄС ще не приєдналися до декларації щодо гарантій безпеки України.

ВЕРХОВНА РАДА ГОТУЄ НОВИЙ ЗАКОН ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ

Законопроект про мобілізацію не виноситиметься на розгляд Верховної Ради в тому вигляді, у якому його зареєстровано. Про це заявила заступниця голови Комітету з питань інформаційної політики, народна депутатка Євгенія Кравчук. За її словами, буде підготовлено компромісний варіант.

«Ми вже розуміємо, що в такому вигляді законопроект не буде голосуватися й ухвалюватися. І я думаю, що це буде все-таки комітетська версія, профільного Комітету з питань безпеки й оборони», – зауважила Кравчук.

Вона розповіла, що вже цього тижня робочі групи напрацюватимуть більш компромісний варіант, який дав би змогу розпочати голосування в сесійній залі.

Нагадаємо, що 25 грудня Кабінет міністрів вніс до Верховної Ради законопроект про вдосконалення проведення мобілізації й військового обліку.

Так, уряд пропонує змінити призовний вік з 27 до 25 років. А ще – встановити обмеження прав громадян, які ухиляються від взяття на військовий облік та проходження військової служби. Також Кабмін хоче удосконалити процедуру військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів.

Однак, за словами радника керівника Офісу президента Михайла Подольця, законопроект про мобілізацію ставитимуть на розгляд парламенту лише після обговорення та внесення відповідних змін.

УКРАЇНА ВИМАГАТИМЕ ВІД РО КОМПЕНСАЦІЇ ЗА ЗАБРУДНЕННЯ ДОВКІЛЛЯ

В Офісі президента (ОП) України висловили стурбованість щодо погіршення якості повітря в Києві після обстрілів. Україна має намір притягнути Росію до відповідальності. Про це заявив голова Офісу Президента України Андрій Єрмак.

«Після останнього нападу росіян якість повітря в Києві суттєво погіршилася через високу концентрацію продуктів горіння, хімікатів і пилу. Приблизний підрахунок збитку для природи перевищив 56 мільярдів євро з понад 3300 задокументованими судовими справами», – сказав глава ОП. За його словами, Україна має намір притягнути Росію до відповідальності за збитки, заподіяні навколишньому середовищу. Також він подякував Міжнародній робочій групі за створення Договору про охорону природи для України.

«Цей документ повинен стати настановою для боротьби з негативним впливом війни на природу. Не лише для України, а й для всього світу», – підкреслив Андрій Єрмак і запросив представників Міжнародної робочої групи до України для публічної презентації договору та його офіційного представлення президенту Володимирі Зеленському.

«Постає перед нами складне завдання – впровадити договір в Україні та за кордоном. Ми будемо дуже вдячні за вашу допомогу та підтримку. Я буду радий зустрітися з вами в Києві та обговорити подальші плани співпраці», – заявив А.Єрмак.

ЯПОНІЯ – УКРАЇНІ

Японія планує виділити на допомогу Україні 37 мільйонів доларів, які направлять на закупівлю систем для виявлення дронів. Про це заявила міністерка закордонних справ Японії Йоко Камікаву після зустрічі з президентом України Володимиром Зеленським. Міністерка, яка перебувала цими днями в Києві з робочим візитом, зазначила, що її візит до Києва свідчить про підтримку України з боку Японії, тому її країна в рамках допомоги закупить системи для виявлення безпілотників.

Окрім того, щоб допомогти українцям пережити зиму, Японія надала сім високовольтних автотрансформаторів та п'ять газових турбін. Встановлення автотрансформаторів – обладнання, яке ворог руйнував чи не найчастіше,

посилює стійкість енергосистеми, а газові турбіни відповідають пріоритетам України в децентралізації енергосистеми.

«Я рішуче засуджую триваючі ракетні та безпілотні атаки Росії на різні райони, в тому числі Київ. Під час навіть новорічних свят. І щиро співчуваючи жертвам цих атак, я ще раз хотіла б висловити свою повагу мужності українського народу, який так довго обороняється проти російської агресії. Японія сповнена рішучості підтримувати Україну, щоб в Україні знову запанував мир», – підкреслила японська урядовиця.

НА ЧЕРНІГІВШИНІ ЗАТРИМАЛИ АДВОКАТКУ, ЯКА ЗА ХАБАРИ ДОПОМАГАЛА УНИКНУТИ ПРИЗОВУ ДО ЗСУ

На Чернігівщині під час одержання 200 тисяч гривень хабаря затримали адвокатку, яка допомагала оформляти статус непридатного до військової служби. Про це повідомила поліція Чернігівської області.

«Оперативники управління стратегічних розслідувань у Чернігівській області спільно зі слідчими обласної поліції задокументували протиправну діяльність 36-річної адвокатки, яка на системній основі «допомагала» чоловікам призовного віку отримати статус непридатного до військової служби. Заручившись підтримкою членів військово-лікарської комісії (ВЛК) одного з медичних закладів, фігурантка вимагала від військовозобов'язаних від 6000 до 7000 доларів неправомірної вигоди за оформлення необхідних документів», – йдеться в повідомленні.

Поліцейські за підтримки спецпризначенців КОРД затримали зловмисницю під час отримання 200 000 гривень хабаря за проходження медичного обстеження ВЛК громадянином з подальшим позитивним висновком про непридатність. Окрім того, в автомобілі фігурантки вилучили ще 8 000 доларів. В ході слідства задокументовані численні факти протиправної діяльності хабарниці.

Жінку затримано в порядку статті 208 Кримінального процесуального кодексу України та повідомлено про підозру за ч. 3 ст. 368 (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою) та ч. 3 ст. 15, ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 114-1 (перешкоджання законній діяльності Збройних сил України та інших військових формувань) Кримінального кодексу України. Вирішується питання про обрання запобіжного заходу.

ЗА УКРАЇНУ, ЗА ЇЇ ВОЛЮ...

Президент України Володимир Зеленський відзначив державними нагородами ще 193 захисників України, 124 з них – померло. Відповідні укази оприлюднені на сайті глави держави.

Згідно з документами, нагороди оборонцям призначені за особисту мужність, виявлену в захисті державного суверенітету й територіальної цілісності України, та за самовіддане виконання військового обов'язку.

Так, указом №6/2024 Президент постановив нагородити 77 військовиків, 44 з них – посмертно. Нагородженими призначені ордени Богдана Хмельницького, Данила Галицького та «За мужність» і медаль «За військову службу Україні».

Указом №7/2024 глава Української держави нагородив 116 військовослужбовців, з них 80 – померло. Оборонці нагороджені орденами Богдана Хмельницького, Данила Галицького та «За мужність», медалями «За військову службу Україні» і «Захиснику Вітчизни».

У ЦЕНТРІ ЛЬВОВА ВІДБУВСЯ ФЕСТИВАЛЬ ЗИМОВОГО ФОЛЬКЛОРУ

У центрі Львова відбувся фестиваль українського зимового фольклору «Нова радість стала. Розколяда», який об'єднав народні колективи області, гостей та жителів міста.

Львів'яни та гості міста зібралися в центрі Львова біля пам'ятника Тарасу Шевченку послухати колядки з різних куточків регіону. Участь у фестивалі взяли майже 25 аматорських колективів Львівщини. Учасники показували вертепи, водили Маланку та Козу, посивальники віншували та вітали зі святами. Також відбулася виставка різдвяних звізд та творів майстрів народного мистецтва на різдвяну тематику.

Організатори заходу зазначили, що мета фестивалю – духовне збагачення жителів і гостей міста, відродження та збереження звичаїв, традицій зимового циклу свят, популяризації й утвердження народно-поетичної творчості та пісенно-музичної культури.

Фестиваль українського зимового фольклору «Нова радість стала» приурочено до Розколяди – завершального етапу зимових релігійних свят. Після свят Водохреща та Івана Хрестителя закінчуються коляда, щедрівки, вертепи. На Розколяду збираються колядники, вертепи, хори та просто жителі з різних куточків громади й усі разом, масово колядують, щедрують, віншують, «водять Козу», «маланкують». І все це відбувається гучно й весело.

За повідомленнями українських видань та інформаційних агенцій

• В АМЕРИЦІ

ШАТДАУНУ НЕ БУДЕ?

Республіканці та демократи в американському Конгресі досягли угоди щодо фінансування роботи американського уряду в 2024 році. Про це в неділю, 7 січня, йдеться в заяві президента США Джо Байдена, опублікованій на сайті Білого дому.

«Угода наблизилася країну на крок до «запобігання непотрібного шатдауну й захисту важливих національних пріоритетів», – заявив американський лідер. Вказується, що передбачений проектом фінансування бюджет відповідає вимогам Білого дому.

Байден подякував лідеру демократичної більшості в Сенаті Чаку Шумеру та його однопартиївцеві Хакіму Джефрису за їхнє лідерство у вирішенні цього питання.

Тим часом, спікер Палати представників Конгресу США республіканець Майк Джонсон повідомив, що угода передбачає загальний рівень федеральних витрат у розмірі 1,6 трильйона доларів. Ця цифра включає 886 мільярдів доларів на оборону і 704 мільярди доларів на витрати, не пов'язані з обороною.

Повідомляється, що тепер американські законодавці мають ухвалити закон, який кодифікує угоду й запобіжить припиненню роботи уряду. Фінансування приблизно 20% бюджету, зокрема деяких соціальних програм, закінчиться вже 19 січня, а кошти для іншої частини буде вичерпано 2 лютого.

МАЙК ДЖОНСОН НЕ РОЗУМІЄ, ЯКА МЕТА ДОПОМОГИ УКРАЇНІ

Спікер американського Конгресу Майк Джонсон закликав Білий дім озвучити стратегію та кінцеву мету, яку адміністрація Джо Байдена хоче досягти підтримкою України. Про це в неділю, 7 січня, він сказав в інтерв'ю телеканалу CBS.

Джонсон заявив, що його виборці не розуміють, яку саме мету має політика Байдена щодо вторгнення Росії в Україну. «Республіканці Палати представників, які проголосували проти останнього траншу фінансування, хотіли надіслати повідомлення Білому дому, що ти не були чіткими для американського народу. Чого ми хочемо досягти в Україні? Яка наша стратегія? Яка мета?», – наголосив Майк Джонсон, заявивши,

що республіканці хочуть отримати гарантії, що США повністю контролюватимуть витрачання коштів з військової допомоги.

Він нагадав, що США мають 34 трильйони доларів федерального боргу й підкреслив, що республіканці в Палаті представників не проти виділення допомоги Україні, нагадавши, що під час зустрічі з президентом України Володимиром Зеленським запевнив його, що вони «повні рішучості підтримати український народ, боротьбу за свободу та проти Путіна, який є безжалювим диктатором».

При цьому на запитання журналістки, чи зможе Конгрес забезпечити виділення допомоги Україні до лютого, Джонсон відповів, що «ми повинні забезпечити безпеку кордонів США, перш ніж забезпечувати безпеку будь-кого ще». У той же час, за словами Джонсона, якщо питання щодо захисту кордону та стратегії щодо України будуть вирішені, фінансування буде виділено.

МІНІСТР ОБОРОНИ США ЛЛОЙД ОСТІН ПОТРАПИВ ДО ШПИТАЛУ, ТРАМП ВИМАГАЄ ЙОГО ВІДСТАВКИ

Колишній президент США Дональд Трамп вимагає негайного звільнення міністра оборони Ллойда Остіна з посади. Про це він написав у своїй соцмережі Truth Social у понеділок, 8 січня.

Зазначається, що Трамп звинуватив 70-літнього Остіна в «неналежній професійній поведінці й невиконанні своїх обов'язків». «Він пропав безвісти на тиждень, і ніхто, включаючи його боса, Джо Байдена, поняття не мав про те, де він знаходиться або може перебувати. Він кепсько працював і повинен був бути звільнений разом з генералом Марком Міллі з багатьох причин, але особливо через катастрофічну капітуляцію в Афганістані, можливо, самого ганебного моменту в історії нашої країни», – цитує колишнього президента видання New York Post.

«Увечері 1 січня міністр оборони США Ллойд Дж. Остін був шпиталізований до Національного військово-медичного центру імені Волтера Ріда у зв'язку з ускладненнями, що виникли після нещодавньої планової медичної процедури. Він одужує й очікує, що невдовзі повернеться до виконання своїх обов'язків у повному обсязі», – йдеться в заяві оборонного відомства США.

Президент США Джо Байден не має наміру звільняти міністра оборони Ллойда Остіна після того, як той протягом кількох днів не повідомляв публічно, що його шпиталізували, й не надавав жодної інформації про свої медичні проблеми.

ДЖОН КІРБІ: «ПО УКРАЇНІ Б'ЮТЬ ПІВНІЧНОКОРЕЙСЬКИМИ РАКЕТАМИ»

Під час останніх ракетних обстрілів України Росія застосувала принаймні кілька балістичних ракет, отриманих від Північної Кореї. Про це 4 січня заявив координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі.

«У той час, як Росія продовжує здійснювати свої жорстокі атаки, Сполучені Штати мають нову інформацію про підтримку, яку Росія отримує від третіх країн, зокрема від Північної Кореї», – зазначив він.

За даними, отриманими американською розвідкою, нещодавно КНДР надала Росії пускові установки й певну кількість балістичних ракет до них. За словами Кірбі, 2 січня Росія запустила кілька північнокорейських балістичних ракет по Україні під час нічної повітряної атаки. Представник адміністрації зазначив, що Сполучені Штати продовжують оцінювати наслідки застосування цих ракет.

Кірбі показав схему, звідки в Росії і по яких регіонах України здійснювалися запуски. Він додав, що в США очікують, що російські сили на цьому не зупиняться та застосовуватимуть решту північнокорейських ракет, які мають дальність близько 900 км.

Як заявив представник Білого дому, в обмін на свою підтримку Пхеньян хотів би отримати від Росії іншу військову допомогу, в тому числі винищувачі, наземну бронетехніку, обладнання для ракетного виробництва та інші технології.

Як пише The Washington Post, Північна Корея могла передати Російській Федерації кілька десятків балістичних ракет для ударів по Україні.

У БІЛОМУ ДОМІ ПРОВЕЛИ ЗУСТРІЧ З ВИРОБНИКАМИ ЗБРОЇ

Посадовці Білого дому 8 січня провели зустріч з очільниками венчурних, технологічних і оборонних компаній, на якій йшлося про те, як американське інноваційне обладнання можна ефективно використати задля підтримки України.

За даними агенції Reuters, яка посилається на високопосадовця в адміністрації президента США, зустріч тривала близько п'яти годин і була зосереджена на низці систем, у тому числі на безпілотних літальних системах, на тому, як протистояти безпілотникам, а також на проблемі розмінування.

Інший посадовець Білого дому повідомив агенції, що зустріч скликав Джейк Салліван, радник президента США з національної безпеки, щоб підштовхнути до «оновленого акценту на допомозі Україні, щоб подолати ці ключові технологічні виклики, які вони визначили як такі, що гальмують їхній прогрес та ініціативу на полі бою».

За повідомленням, серед присутніх на зустрічі були керівники компанії Fortem Aerospace (займається захистом повітряного простору для виявлення і знищення небезпечних дронів), очільники оборонних компаній Palantir Technologies і Anduril Industries, а також виробник безпілотників Skydio.

Представники адміністрації США заявили, що зустріч дала їм змогу дізнатися про нові можливості промисловості США в надії, що американський уряд зможе сприяти застосуванню цих інновацій в Україні. Офіційні особи також наголосили, що будь-які спроби підтримати Україну будуть обмежені без додаткового пакету допомоги.

ПОЛЬОТИ ЛІТАКІВ BOEING 737 MAX 9 ПРИЗУПИНЕНО

Польоти літаків Boeing 737 MAX 9 у повітряному просторі США та їхню експлуатацію американськими авіакомпаніями тимчасово призупинено рішенням Федерального управління цивільної авіації США (FAA). Рішення FAA торкнеться 171 літака Boeing Co, повідомляє сайт Федерального управління. Зміни було ухвалено на тлі інциденту з лайнером Alaska Airlines.

Alaska Air Group вже повідомляла, що зупинить польоти всіх 65 літаків 737 MAX 9 зі свого парку. Це рішення аож ухвалила United Airlines, у парку якої 79 таких лайнерів.

Літак Boeing 737 MAX 9 авіакомпанії Alaska Airlines здійснив вимушену посадку в аеропорту Портленда (штат Орегон) 5 січня після втрати частини фюзеляжу в повітрі на висоті близько 5 км (відірвалися вікно й двері). Ніхто з пасажирів не постраждав. Авіаперевізник отримав літак від Boeing у листопаді 2023 року.

Національна рада з безпеки на транспорті (NTSB) США також оголосила про початок розслідування інциденту.

ПЕРЕМОЖИ «ЗОЛОТОГО ГЛОБУСУ»-2024

За версією премії «Золотий глобус» найкращим драматичним фільмом 2024 року став «Оппенгеймер», а Крістофер Нолан, який зняв цей фільм, – найкращим режисером. «Барбі», яка мала аж 9 номінацій, отримала нагороду лише за кінематографічне та касове досягнення й за найкращу оригінальну пісню. Найкращим телевізійним серіалом визнано серіал «Спадкоємці», а найкращим мю-

зиклом – «Бідолашні створіння». Найкращими виконавцями головних жіночої та чоловічої ролей стали Лілі Гладстон («Вбивці квіткової повні») й Кілліан Мерфі («Оппенгеймер»).

Цьогорічну церемонію провів комик Джо Кой, а пряму трансляцію вели з готелю Beverly Hilton у Беверлі-Гілл (штат Каліфорнія).

«Золотий глобус» вручають з 1944 року. Премія розпочинає сезон різних нагород кіно- й телеіндустрії, який завершується церемонією «Оскар».

Це була перша церемонія «Золотий глобус» після того, як Голлівудську асоціацію іноземної преси, що раніше проводила церемонію нагородження, було розпущено після низки гучних скандалів.

NASA ВПЕРШЕ З 1972 РОКУ ЗАПУСТИЛА КОСМІЧНИЙ КОРАБЕЛЬ НА МІСЯЦЬ

Вночі понеділка, 8 січня, з Флориди вилетіла ракета Vulcan Centaur, яка відправила місячний посадковий модуль Peregrine на Місяць. За планом він має приземлитися на поверхні супутника Землі 23 лютого.

Повідомляється, що NASA заплатила \$108 млн компанії Astrobotic Technology за розробку Peregrine та політ наукових експериментів космічного агентства на поверхню Місяця. «З 20 корисних вантажів, які Peregrine доставить на Місяць, п'ять є науковими інструментами NASA. А одним з 15 інших – мапа та прапор України на металевій пластині.

Якщо все складеться за планом, опинившись на поверхні Місяця, Peregrine, як очікується, працюватиме до 10 днів, перш ніж місце його посадки зануриться в темряву, тоді там стане занадто холодно, щоб продовжувати.

Також на борту ракети Vulcan Centaur, упакованої окремо від посадкового модуля Peregrine, був ще один вантаж від космічної похоронної компанії Celestis. Об'єкт, який виконує місію під назвою «Політ підприємства», містить 265 капсул з людськими останками, а також зразки ДНК колишніх президентів США Джона Кеннеді, Джорджа Вашингтона та Двайта Айзенгавера.

За повідомленнями американських видань та інформаційних агенцій

EFFECTIVE 09/13/2023

ВАШІ ПЕНСІЙНІ ПЛАНИ СТАЮТЬ ЩОРАЗ КРАЩИМИ

MYGA

MULTI-YEAR **GUARANTEED** RATE

НОВИНКА 5-РІЧНИЙ ПЛАН

5.25%

3-РІЧНИЙ ПЛАН

4.75%

Чудові відсоткові ставки, на котрі ви можете покладатися...
УНСоюз є для Вас!

ДОВГОСТРОКОВІ АНУЇТЕТИ

5.50%*

5-РІЧНИЙ ПЛАН

ОБЛІКОВА СТАВКА 2-го РОКУ - 5.00%

5.75%*

7-РІЧНИЙ ПЛАН

ОБЛІКОВА СТАВКА 2-го РОКУ - 5.00%

8.00%*

9-РІЧНИЙ ПЛАН

* ОБЛІКОВА СТАВКА НА ПЕРШИЙ РІК

ГАНТОВАНА МІНІМАЛЬНА ОБЛІКОВА СТАВКА – 2%.
ОБЛІКОВІ СТАВКИ МОЖУТЬ БУТИ ЗМІНЕНІ.
ДОСТУПНІ НЕ В УСІХ ШТАТАХ.

ЗА УКРАЇНУ

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054 • 800-253-9862 • INFO@UNAINC.ORG • WWW.UNAINC.ORG

Ми є однією з найбільш стабільних
фінансових установ США

NCUA
National Credit Union Administration

Deposits are insured by the NCUA,
a USA federal government agency,
for at least \$250,000, per account.

Join & Bank with NOVA UA FCU

NOVA UA
FEDERAL CREDIT UNION

Main Office
851 Allwood Road,
Clifton, NJ 07012
973-471-0700
x110

Botany Village
237 Dayton Ave.,
Clifton, NJ 07011
973-772-0620

Like us at facebook.com/NOVAFCU

www.novafcu.com

NCUA

4.44%
APY*
11 Month CD

*APY is Annual Percentage Yield. Rates are effective March 29, 2023 and are subject to change without notice.

HELOC
Home Equity Line of Credit
7% Prime minus 1%, currently 7%
Effective March 29, 2023 and are subject to change without notice.

Адвокат Сергій Поліщук

ІМІГРАЦІЙНЕ ПРАВО

та інші юридичні та нотаріальні питання

Доктор права Сергій Поліщук представляє клієнтів
в імміграційних справах по всій території США.
Адвокат отримав ліцензію для практики у штаті Нью-Йорк
та є членом Американської асоціації імміграційних юристів.

Law Office of Serge Polishchuk PLLC, 100 Church St, Suite 800, New York, NY 10007

Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (917) 522-9587 • E-mail: polishchuklaw@gmail.com

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

**Скористайтесь з Наших Високих
Відсотків!**

**1-річний
сертифікат
5.38%
APY***

*Обслуговуємо членів кредитівки та українську
громаду з 1951 року!!*

*Пропонуємо кредити, депозити та картки Visa
за найкращими відсотковими ставками!*

Toll Free (888) SELF-REL

Email: Info@selfreliancenyc.org

Website: www.selfreliancenyc.org

**APY – річні відсотки нараховуються за умови, що дивіденди залишаються на депозиті до закінчення терміну дії сертифікату. Штраф нараховується за дострокове зняття коштів з депозиту. Мінімальна сума для відкриття сертифікату становить \$500.00. Дані відсотки дійсні з 5 січня 2024 р. та можуть змінитися в будь-який час.*

MAIN OFFICE:

108 Second Ave
New York, NY 10003
Tel: (212) 473-7310
Fax: (212) 473-3251

KERHONKSON:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: (845) 626-2938
Fax: (845) 626-8636

UNIONDALE:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: (516) 565-2393
Fax: (516) 565-2097

ASTORIA:

32-01 31st Ave
Astoria, NY 11106
Tel: (718) 626-0506
Fax: (718) 626-0458

LINDENHURST:

225 North 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: (631) 867-5990
Fax: (631) 867-5989

NCUA

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

*Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by the full faith and credit of the
United States Government. NCUA National Credit Union Administration, a U.S. Government
Agency*

• У ГРОМАДІ

СІЧЕНЬ – МІСЯЦЬ

5 січня народився Василь Чумак, 6 січня – Василь Стус, 8 січня – 7 січня – Василь Гречинський, художній керівник

РІЗДВО ВАСИЛЯ СТУСА

14 січня в Київському музеї шістдесятництва й цьогоріч, попри війну, попри біду, справлятимуть «Свято Різдвяних Василів» з врученням премії імені Василя Стуса.

Таку традицію в 1989 році започаткував дисидент, публіцист, філософ Євген Сверстюк на честь «відомих Василів» – Стуса, Симоненка, Чумака, Еллана-Блакитного, народжених одного й того місяця – в січні й у різний час репресованих. А також – у пам'ять про «генеральний погром» українського шістдесятництва: коли 12-14 січня 1972 року було заарештовано найпринциповіших дисидентів України: Івана Світличного, Євгена Сверстюка, Василя Стуса, Леоніда Плюща, Зіновія Антонока, Івана Дзюбу, В'ячеслава Чорновола, Михайла Осадчого, Івана Геля, Стефанію Шабатуру, Ірину Стасів-Калинець, Ігоря Калинця та інших. За «антирадянську агітацію й пропаганду» майже всі провідні діячі шістдесятництва дістали максимальний термін – 7 років ув'язнення в таборах суворого режиму та 5 років заслання й виселення за межі Батьківщини – в Мордовію та Пермську область Росії, потім у Сибір та Казахстан. Найвпертіші були запроторені до психлікарень.

...Мама Іліна Синківська виношувала його в найлихішу годину. Коли чинився Великий терор, який забрав найкращих, найдібніших, найрозумніших із нас, щоб рештки нашого народу стали поживою для Росії. Мама Іліна породила його на саме Різдво Христове року Божого 1938-го. Й не посміла записати його сьомим січня, записала шостим. Але таки дала йому ім'я Василь. Ім'я ж це грецькою – Базилеос – означає «володар», «господар», «цар». «В Україні, – казав Василь, – чи не кожна четверта матір називає свого сина цим іменем, підсвідомо карбуючи потяг до кочне необхідної нам, щоб вижити, державності».

Якось показував Василь знімок, зроблений у Львові на Коляду, либонь, 9 січня.

Стоїть, скрушно прихиливши голову до одвірка. У мене нема такого знімка. Є інший, тоді ж знятий... Щойно повернувся Стус до Києва, у дім на Львівській вулиці, 62, квартира 2... Втім, будиночка цього вже нема. А 12 січня 1972 року КГБ вчинив новий покіс української інтелігенції. За ґратами опинилися і Василь Стус, і Ірина Калинець, і Стефа Шабатура...

...Пригадую, як в останній рік свого земного, ба, шевченківського 47-річного віку, вже на Уралі, в селі

Кучино, в таборі особливого режиму ВС-389/36, у моїй присутності Василь спитав глибоко віруючого діда Семена-Покутника:

– А що то є чоловікові – народитися на таке велике свято?

– Це додаткова ласка Божя, щастя, – сказав дідо. І, подумавши, додав: – Але кому багато дається, з того багато й спитається.

Зауважмо: Чорновіл і Стус народилися на Різдво Христове. Перший – на католицьке, другий – на православне.

...У Різдвяний вечір 1983 року в таборі особливого (камерного) режиму на Уралі Стуса кинули в карцер. За що?

Напередодні він звернувся до чергового помічника начальника колонії капітана Ляпунова, щоб довідатися про долю вилучених недавно під час обшуку паперів, на які не видали ніякого документа.

– Хто забрав?

– Отой новий офіцер, татарин, прізвища його не знаю.

Ляпунов склав рапорт, у якому зобразив розмову як образу національної гідності майора Гатіна. Хоча майор Гатін має виразні азійські риси, але він уже, мабуть, записався до вищої раси – до «великого русского народа». Йому соромно бути татариним.

Отак у Різдвяний вечір, якраз на день свого народження, Василь опинився в карцері. Одночасно посадили й естонця Марта Ніклуса.

– Василь, где ты? На крыше? – Ніклус недавно вичитав, що в якійсь країні в'язні повлазили на дах тюрми і начальник не знав, як їх звідти познімати. Російських би їм фахівців...

– У якійсь душоубуці... Імені Леніна-Сталіна... І Гатіна-татарина! – відповів Василь.

Я стою коло дверей своєї 17-ї камери, дослухаюся, переказую співкамерникам, що чути. Наглядачі гримають на Ніклуса і Стуса, але ображена Василева душа не знає впину.

● 9 січня 1972 року. Різдво в домі Садовських у Львові. Стоять (зліва направо) – Любомира Попадюк, Василь Стус, Олена Антонів, Ірина Калинець, Марія й Ганна Садовські, Михайло Горинь; сидять – Стефанія Шабатура (вбрана циганом), Мар'ян Гатало, Олександр Кузьменко. Через три дні В.Стуса, І.Калинець та С.Шабатуру заарештують

Тоді вмикають гучномовець, зумисне для цього встановлений у коридорі. І все ж Василь у перерві між мовленням дикторів устиг прокричати:

– Хто не братиме участі в голодівці 12 січня – той боягуз!

Цей день, за ініціативою В'ячеслава Чорновола, ми відзначали з 1975 року як День українського політв'язня – на відзначення арештів 1972 року. Про намір тримати голодування або подавати заяву протесту ми вже один одного інформували, але згідно з зеківською етикою кожен сам собі вирішує, як йому чинити. Тож мене здивували ці слова: «Ну, це вже не Василь говорить...», – скрушно констатую. Тоді Юрій Литвин мені болісно зауважує: «Василію, не можна поета міряти однаковою зі всіма міркою. Поет живе у своєму світі, нам невідомо, тому ми не маємо права його осуджувати зі своєї раціоналістичної вежі, бо ризикуємо помилитися...» Ліг на свої нари в куточку (тоді ще можна було) та й закрив лице, бідачисько... Так мені відкрилася ще одна істина.

Після карцеру Василеві Стусу оформили рік одиночки, де ще не раз саджали в карцер, і ті карцерні доби додавалися до року одиночки. Тож вийшов він звідти аж у лютому 1984 року, і ми з ним пробули у 18-й камері півтора місяця.

А імпрровізація Василева стала нашим фольклором: сидиш ото, закручуєш осоружні гвинтики, збираючи деталі до праски, гатиш викруткою: «За Леніна! За Сталіна! За Гатіна-татарина! За Юрія Андропова! За Ваньку Давиклопова! І зовсім помаленьку – за Костю, за Черненку. Бо як ти його в риму ввібгаєш?»

Бувало, що Василь докоряв за пасивність. Він жив у режимі постійного крайнього напруження і хотів, щоб такими були й інші.

– Василію, – пояснював йому, – не можу я бути таким, як ти. Я здатний на екстремальні вчинки, але протягом короткого часу. Не можу я бути в стані конфронтації постійно. Мене не вистачить надовго. Не можу я братися за камінь, якого не підніму. Тільки вклякну та осоромлюся. Не можу я постійно палахкотіти, але я годен ще довго чадіти, хай їм дим очі виїдає...

Василь погоджувався з цим і казав, що негоже і йому весь час вириватися наперед, треба оглядатися на громаду, на фізичні та духовні спромоги цих виснажених, а часом уже й перетлілих людей, котрим просто негоже поступитися своєю позицією, тому вони через силу стоять на своєму, лиш би не поступитися назад – де там уже йти вперед!

А про Левка Лук'яненка якось сказав, киваючи в бік його камери: «Ото Чоловік!» Це звучало поєвангельському: «Се Человек!».

В одиночці тяжкі умови, але маєш самоту. Сидячи там, Стус не тратився на балачки і мав більше вільного часу. Діставши книжечку віршів Рейнера Марії Рільке німецькою мовою, взявся перекладати. А камера його була в самому куточку барака: декотрої ночі наглядачі туди й не заглядали. Та й чути їх, коли йдуть. Якщо, звичайно, не підкрадаються. Тож часом уранці відчиняються двері: «Ну, Стус, давай, что ты там насочинял за ночь».

Василь мовчки стає в кутку: у голій камері ніде щось сховати...

Того зошита нема. Як нема і зошита в блакитній обкладинці, названого в останніх листах «Птах душі». Той «Птах» не вилетів з-за ґрат. І це ще один злочин російського імперіалізму проти української культури.

...Якось у задумі Василь сказав: «Якщо нас коли-небудь і згадають, то як мучеників. Як таких, що в годину люту посміли залишатися самими собою. Ідесь там маленькими буквами напишуть, що той і той ще й вірші писав...»

ОА все ж таки, найнадійніше, що залишається від нас, – записане слово. Тож лишається від Василя перш за все поезія – як зматеріалізований у слові біль стражденного си на за матір Україну: вона найвиразніше промовляє до сучасників і нащадків його вустами. Як у столітті ХІХ – вустами Тараса Шевченка...

*Ще кілька літ – і увірветься в'язь.
Колочий дріт увійде в сні диточі,
і всі назнаменованя пророчі
захочуть окошитися на нас.
Червона барка в чорноводді даль
забудеться. І фенікс довгоногий
тебе принесе в ясні чертоги
від самоволь, покори і недолі.
А все то те, що виснив у житті,
як рить, проб'ється на плиті могильній,
бо ж ти еси тепер довіку вільний,
розп'ятий на чорному хресті...*

**Василь Овсієнко,
політв'язень, публіцист,
історик дисидентського
руху**

РІЗДВЯНИХ ВАСИЛІВ

Василь Симоненко, 12 січня – Василь Еллан-Блакитний... українського хору «Думка» з Нью-Йорка...

КРІЗЬ СЛЪЗИ – ВОЗВЕСЕЛІМОСЬ!

Минулої неділі, 7 січня, в церкві Святого Юра в Нью-Йорку відбувся Різдвяний концерт українського хору «Думка». Він став нагодою разом, всією громадою, спільно «Возвеселитись!», а також віддати данину шани багатолітньому художньому керівнику й диригенту Василю Гречинському з нагоди вручення йому державної нагороди «Заслужений діяч мистецтв України».

Насправді свято було потрібним – Різдво, день народження Василя Гречинського й офіційне вручення почесного звання, якого Президент України удостоїв митця ще у вересні минулого року.

Василь Васильович Гречинський – диригент, музичний керівник українського хору «Думка» в Нью-Йорку, член Всеамериканського товариства хорових диригентів та Наукового товариства імені Шевченка в США (НТШ-А), Заслужений діяч мистецтв України.

Народився на Львівщині. Закінчив музично-педагогічне училище ім. Ф.Колесси у Львові, Львівську консерваторію, Westminster Choir College of Rider University (Прінстон, Нью-Джерсі, США). Працював хормейстером Львівського оперного театру ім. І.Франка, викладачем диригування у Львівській консерваторії. Переможець конкурсу хорових диригентів Львівської консерваторії 1985-го й 1986-го років. З жовтня 1991 року – незмінний музичний керівник та диригент хору «Думка» в Нью-Йорку, який під його керівництвом виступав у Нью-Йорку в Аліс Таллі-голл, Карнегі-голл, катедрі Святого Патрика, ООН, на US Open, SNL-NBC та в інших престижних залах США. У 1995-му році став першим серед українських хорів зарубіжжя лауреатом премії Міністерства культури України імені Миколи Лисенка. Мешкає і працює в Нью-Джерсі та Нью-Йорку.

Нагороду від імені Української держави вручив Постійний представник України при ООН Сергій Кислиця. «Зазвичай моя робота полягає в тому, щоб дивитися в очі ворогу й казати правду від імені українців, – сказав голова дипломатичної місії. – Сьогодні ж моя місія – віддати належне людині, яка своєю працею й талантом

● Василь Гречинський – Заслужений діяч мистецтв України

● Фото на згадку з поважними гостями, родиною та артистами

● Овації вдячності від слухачко-глядацької зали під склепінням церкви Святого Юра

наполегливо відстоює культурну ідентичність України, особливо в ці тяжкі часи війни. Ми горді тим, що мистецтво українського хору «Думка» та хорової студії «Молода думка» під керівництвом маестро Гречинського несе голос України в світ, звучить на найпрестижніших світових сценах та утверджує непохитність нашої нації. Відзнака

Президента України – це символ національної вдячності та визнання значення їхньої праці для кожного українця.

Те, що Ви, пане Гречинський, робите – це не лише мистецтво, це боротьба за право нашої культури бути почутою, за право нашої історії бути зрозумілою. Це робота, яка вимагає мужності, відда-

ності та неабиякої майстерності, і яку Ви та шановні хористи виконуете бездоганно. Глибока вдячність за Вашу непохитну віру в силу мистецтва, що об'єднує та захищає...

Хористів та їхнього художнього керівника благословив та побажав подальшої успішної творчої дороги владика Павло Хомницький, єпископ Стемфордський.

Василя Гречинського та всіх членів хору з цим високим досягненням привітали також дипломати Генерального консульства України в Нью-Йорку. Глядачі-слухачі винагородили бурхливими оплесками захоплення та вдячності. Думкарі – «грамотою вдячності», особливим «золотим дарунком», віршами та святковим обідом.

Український хор «Думка» висловлює вдячність Церкві Святого Юра й насамперед її пароху отцю Йоану Лубіву – за гостинність та благословення, Федеральній кредитовій кооперативі «Самопоміч»-Нью-Йорк – за щедру спонсорську підтримку, глядачам-слухачам, прихильникам та всім, хто прилучився до різдвяного свята «Возвеселімося!»

Інф. «НГ»

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР «ДУМКА»
щиросердечно вітає
художнього керівника
та диригента

ВАСИЛЯ ГРЕЧИНСЬКОГО

зі знаменною подією – присвоєнням йому почесного звання «Заслужений діяч мистецтв України» - за вагомий внесок у розвиток та популяризацію української культурної спадщини у Сполучених Штатах Америки!

Дорогий пане Гречинський, уклінно дякуємо за Ваші кропітку працю, професійну майстерність, організаційний талант, палку любов до українського хорового мистецтва. Нехай Вашу творчу особистість завжди наповнює весняне розмаїття, Ваші благодатні плани зіриває літнє тепло, Ваші невтомні труди винагороджує осіння щедрість, а зима прохолода додає Вам стійкості, витримки, впевненості для здійснення всіх творчих задумів. Нехай Ваша неперевершена, яскрава творчість і надалі не знає кордонів, лине від серця до серця, долучаючи неповторний голос Української Півні до могутньої музичної поліфонії світу. Добра, здоров'я, благополуччя, наснаги та Божої опіки на многії й благії літа!

Наші філії
в штатах
Іллінойс
Мічіган
Нью Джерзі

НЕЩОДАВНО В АМЕРИЦІ? ОБМЕЖЕНА КРЕДИТНА ІСТОРІЯ?

selfreliance.com

ТАК,
ВИ МОЖЕТЕ ОТРИМАТИ
ПОЗИКУ НА ЖИТЛО

ТАК,
ВИ МОЖЕТЕ ОТРИМАТИ
ПОЗИКУ НА АВТО

*Вигідні
умови*

**ІЗ НАШОЮ СПЕЦІАЛЬНОЮ
ПРОГРАМОЮ**

*Низькі
відсоткові
ставки*

НАЗНАЧАЙТЕ ЗУСТРІЧ ІЗ НАШИМИ СПЕЦІАЛІСТАМИ
за телефоном: 888-222-8571 або онлайн: selfreliance.com

ПОДАВАЙТЕ АПЛІКАЦІЮ ОНЛАЙН
або безпосередньо в наших філіях

SELFRELIANCE FCU - ВАШ НАДІЙНИЙ ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР!

Equal Opportunity Lender

• БОЛИТЬ!

Є у Філадельфії такий центр для людей літнього віку – Active Life Services. Він не просто гуртує під одним дахом «українських сеньйорів» срібного та золотого віку, а наповнює змістом дні, які часто здаються такими, що втратили сенс. Active Life творить середовище – активне, цікаве, затишне, спонукальне... Тут спілкуються про наболіле, вивчають англійську мову, діляться новинами, рецептами здоров'я, й... молодості... Тому що в цьому середовищі є ліки, яких немає в жодних аптеках, – ліки від самотності.

– Самотність – підступне почуття, особливо на чужині, особливо після втрати рідної людини, – признається Даниїла Лунь, відома в українській Америці мисткиня, членкиня Національної Спілки художників України, співзасновниця товариства «Сила духу». Два роки тому раптово помер її чоловік Роман – добре відомий у нашій громаді. І світ, здалось, зупинився також...

Пані Дану вмовив прийти до центру Active Life син Назар. Вона сприйняла це скептично – який сенс, мовляв. Але син наполягав.

– Це був мій перший вихід у люди. Перший без Романа, з яким ми йшли через радощі й біди рука-об-руку пів століття, все свідоме життя, – розповідає пані Дана. – Я дуже чутлива до людей, середовища, тому відразу відчула доброзичливу атмосферу й мені захотілося тут бувати частіше. До того ж Назар, помітивши мій настрій, сказав, що тато був би радий, аби його справа жила. Так разом ми вирішили, що добре було б показати у центрі «активного життя» виставку «Невинно убієнні жертви Голодомору», яку разом з Романом представляли якось в Українському освітньо-культурному центрі в передмісті Філадельфії Дженкінтавні.

Керівництво Active Life сприйняло ідею з великим зацікавленням – і це окрило.

Під час відкриття виставки, взявши слово, Дана Лунь роз-

• Інсталяція «Невинно убієнні», приурочена вшануванню жертв українського Голодомору-ґеноциду 1932-1933-х років

ТАМ, ДЕ З ЖУРБОВОЮ РАДІСТЬ ОВНЯДИСЯ

• Промовляє заслужена діячка мистецтв України Дана Лунь

повіла про українсько-американські проекти товариства «Сила духу», про їхні з Романом насичені творчі плани та мрії, про важливість, живучи сьогодні, не забувати своє минуле. Її спомини звучали, мов сповідь.

– Я виросла у Львові, про Голодомор довідалася в ранньому дитинстві. Пригадую, була в літньому таборі під Львовом. У центрі села стояв пам'ятник Сталіну, біля нього росли дикі маки, які ми із сестрою рвали й робили з них лялечки. Одного дня нас навістила мама й з нею розговорилась старша пані, яка працювала на кухні. Ми звали її тьоття Ліза, бо вона приїхала зі Східної України. Мама, напевне, запитала її, яка доля привела в наші краї. Й вона почала розповідати мамі про ті жахиття, ті «чорні дні України», про

які ми дедалі більше дізнаємося лише тепер – штучний голод, вимерлі села, опухлих дітей, сатанинську й україножерну політику Сталіна. Пригадую, що той пам'ятник у центрі села враз почав здаватися мені страшенно великим, і ми із сестрою більше ніколи не ходили туди рвати червоні маки для своїх ляльок...

...Виставка, приурочена 90-літтю пам'яті жертв Голодомору-ґеноциду в Україні, викликала багато емоцій. Люди, які також немало пережили, поділилися й своїми спогадами та враженнями. Щиро, правдиво, зі сльозами на очах... Об'єднані спільним відчуттям, що життя триває доти, доки є ті, хто може розповісти про все, що було, тим, хто хоче це слухати й чути...

Інф. «НГ»

• Active Life: правдиві переживання, щирі сльози...

● ЛИСТИ З УКРАЇНИ

Раїса СТОЯН,
старша викладачка
кафедри журналістики
та філології Сумського
державного університету

Це було пов'язано з епідемією ковіду, переходом на онлайнове навчання, адже воно утруднювало роботу над виданнями, – каже одна з організаторок фестивалю, очільниця Сумського прес-клубу, доцентка кафедри журналістики та філології Алла Федорина. – На жаль, слідом за ковідом почалися ще страшніші події – напад Росії. Та ми розуміли, що всі трагедії не мають позбавляти дітей можливостей розвиватися, реалізовувати свої здібності. Тож область ще не була повністю звільненою від окупантів, а ми вже оголосили, що, попри все, фестиваль відбудеться.

Конкурсанти писали свої твори після щойно пережитого вторгнення, окупації російськими військами українських територій на північному сході Черні-

ге було організовано зелений коридор із Сум». Авторка розповідає про евакуацію спочатку до Львова, а потім далі у західному напрямку: «Чотирнадцять годин у холодному вагоні потяга, який час від часу зупинявся й стояв під звук сирен у Києві та інших містах, уривчастий сон, сидючи, схилившись головою на мамині коліна, невизначеність, бо з усіх вокзалів зняли назви залізничних станцій...»

Пізно увечері весняного 7 березня, у ніч проти 8 березня 2022 року, російські літаки бомбардували місто Суми та село Битицю, що поблизу. Тоді загинуло 22 особи, троє з яких діти. Серед загиблих Артем Приймєнко – неодноразовий чемпіон України із самбо та вся його сім'я: тато, мама, бабуся, двоє молодших

ж ні, одразу за стихаючим гулом з'являвся наростаючий...

Ось так ми жили декілька днів, аж поки не помітили, що наші запаси їжі стрімко спустошуються. Я брала кувалду та товкла нею кукурудзу, аби зварити кашу, батько ж намагався знайти альтернативний варіант...

...Тоді я ще не знала, як воно, дізнатися про смерть людини, яку ще вчора бачив живою. Родичі вблагали рашистів дати дозвіл на відвезення тіла в церкву в іншому селі, аби померлого поховали по-християнськи. В нашому ж селі церква не працювала. Труп пролежав у тій самій церкві чотири дні... Померлого так і закопали в іншому селі, доки кладовище ще не було заміноване. В нього залишилася дружина, яка страждає на хворобу, че-

ного видання». Небезпечні тривожні воєнні реалії надихають Вероніку до словотворення:

«Повітрянка» – якось у мене ненароком вихопилося, і я стала його використовувати, а згодом слово підхопило й моє оточення. До речі, чимось схоже на назву хвороби «вітрянка», або ж «лихоманка». Іншим словом, яке я почала використовувати ще до 24 лютого, стало «тривожка», тобто скорочена версія «тривожної торбинки».

«Стронг, який повинен повернутися» – цей матеріал неможливо читати без сліз... Вражаючи, немилосердна, відверта правда про воєнні злочини Російської Федерації в Україні. Щемлива історія захисника Маріуполя, героя «Азовстали» з позивним «Стронг» та його мами, яка не може дочекатися сина з полону. Авторка – дванадцятилітня Олександра Костюченко – вихованка Конотопської загальноосвітньої санаторної школи-інтернату. Дівчинка отримала 1500 гривень премії за перше місце в конкурсі юних авторів Сумщини. І цими невеличкими коштами, попри те, що живуть удвох з мамою, Саша розпорядилась у такий спосіб: 1000 гривень віддала на потреби Збройних Сил України, 500 – на допомогу Конотопській зоозахисній організації.

Засновники й організатори медіафестивалю сподіваються, що цьогорічний «Медіасвіт...», який стартував зовсім недавно, буде не менш захоплюючим, сміливим, креативним і щодо теми, й щодо жанрового розмаїття, й щодо відкриттів імен юних талантів. Маємо доволі амбітну надію, що колись наші конкурсант поповнять лави студентів Сумського державного університету, прийдуть до нас за журналістськими навичками та знаннями. Заради цих світлих моментів, власне, третій рік поспіль і влаштовується захід.

– Фестиваль проводиться під девізом: «Кафедра журналістики та філології Сумського державного університету – школярям Сумщини». І в цьому сфокусоване одне з призначень кафедри – це не лише освітньо-науковий, це ще й просвітницько-медійний підрозділ університету, покликаний підвищувати медіа- та мовну грамотність молоді шляхом залучення до інформаційної діяльності, – наголосив Володимир Садівничий, співголова оргкомітету, доктор наук із соціальних комунікацій, завідувач кафедри журналістики й філології СумДУ, голова обласної організації Національної спілки журналістів України.

Фестивальна програма розрахована на кілька місяців, отже, фінішуватиме акція навесні. А до того школярі, а також учителі матимуть змогу приєднатися до уроків з медіаграмотності, взяти участь у тренінгах з азів журналістики від викладачів, позмагатися в конкурсах шкільних медіа та індивідуальних творчих робіт, соціальної реклами «Восьма барва»; побувати на екскурсіях у Сумському державному університеті, створити свої фотоісторії...

ВІЙНА ОЧИМА ДІТЕЙ УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКОГО ПРИКОРДОННЯ

● Попри все, життя триває!

«Медіасвіт веде у всесвіт» – фестиваль шкільних медіа та юних авторів з такою назвою стартував на Сумщині (північно-східний регіон України; близько 560 кілометрів – довжина кордону з Російською Федерацією). Ініціатор заходу – кафедра журналістики та філології Сумського державного університету – реалізує проект у партнерстві з громадськими організаціями: Сумським прес-клубом і обласною організацією Національної спілки журналістів України.

Здавалося б, ну навіщо під час російського повномасштабного вторгнення та ще й на прикордонні з агресором, коли сирени повітряних тривог майже не вщухають (а це означає, що діти, вчителі, власне, всі, хто на цій території мають спускатися в укриття, а після відбою знову повертатися на заняття), влаштовувати якісь масштабні медійні заходи. Хіба ж на часі?

Та ще й як на часі! Бо війну ворог веде не лише артилерією, потужними крилатими ракетами, а й за допомогою засилля фейків, дезінформації, кібератак, численних шахрайських схем, – перелік ганебних методів і засобів просто безмежний. Звісно, що діти й підлітки – найвразливіша категорія, сприймають усе буквально, і є навіть випадки, коли стають сліпою зброєю в руках недобрих людей.

Тож школярям важливо розуміти, як грамотно, безпечно здійснювати навігацію інтернет-простором, не потрапляючи в тенета сумнівних схем, як навчитися критичному мисленню, аби вміти відрізнити правду від брехні, професійне медіа від фейкомету. Зрештою, просто дати дітям можливість рефлексувати у формі творчості, поділитися зі світом пережитим досвідом. Результати таких творчих робіт двох попередніх фестивалів, особливо позаминулорічного, для членів журі були просто приголомшливими.

– Раніше ми проводили конкурс шкільних медіа та їхніх авторів. Але три роки тому, коли конкурс переформатувався у більш масштабний захід – фестиваль, більший наголос зробили на індивідуальних роботах школярів.

гівської та Сумської областей. Можливо, колись ці дитячі зізнання увійдуть до підручників історії, стануть переконливими доказами для засудження російських воєнних злочинів у Гаазі. У будь-якому разі, свідчення російського геноциду проти українців вже на сторінках світової історії. Не можу не поділитися з читачами деякими цитатами з робіт переможців, лауреатів медіафестивалю 2022 року.

Есей «П'ять країн, дванадцять міст...», авторка Євгенія Вінницька, 9-В клас – експериментальне видання, науково-популярний журнал «Кебета» Сумської обласної гімназії-інтернату для талановитих та творчо обдарованих дітей.

«У мене ще досі звучить у вухах крик сирени, дрижання вікон, звуки вибухів, що пролунали в Роменському мікрорайоні увечері 8 березня... 9 березня вдру-

братів. Після чого розпочалася масова евакуація жителів міста, про яку, власне, й переповідає в своєму есеї Євгенія Вінницька.

Інша робота – «Немає нічого, крім мене...». Друге місце в номінації «Кращий автор шкільного видання». Авторка Ганна Рубан, 10-А клас – експериментальне видання, науково-популярний журнал «Кебета» Сумської обласної гімназії-інтернату для талановитих та творчо обдарованих дітей.

Ганна розповідає, як війна повернула її з гімназії додому, в село Залізничне Боромлянської громади.

«...Перший, другий, десятий танк проїжджав, а я все не могла зрозуміти, скільки їх лишилося. Величезна «змія» з БТРів, танків, звичайних вантажних автомобілів та «Градів», постійно зупиняючись та гальмуючи, просувалась вперед. Здавалося: ось уже вони проїхали, але

рез яку втрачає пам'ять, її руки та ноги вже майже не функціонують, а чоловік був останньою її близькою людиною в цьому світі. Як жити далі, після таких втрат, хіба таке можна пробачити?»

Твори-монологи, твори-одкровення – лейтмотив один: неімовірні нелюдські випробування, які судилося пережити (та переживаємо й досі) українським дітям, їхнім батькам, родинам. Чи здатна вразлива дитяча психіка витримати подібне? – запитання, звісно ж, риторичне.

Вероніка Шевич – також вихованка обласної гімназії для талановитих дітей – стала переможницею номінації «Кращий матеріал, спрямований на популяризацію української мови як чинника національної ідентичності, безпеки та конкурентноспроможності». Водночас публікація здобула найбільше балів у номінації «Кращий автор шкіль-

• ГЕРОЯМ СЛАВА!

5 січня, напередодні загибелі, Максим Кривцов опублікував на своїй фейсбук-сторінці такі рядки:

Моя голова котиться
від посадки до посадки
як перекотиполе
чи м'яч
мої руки відірвані
проростуть фіалками навесні
мої ноги
розтягнуть собаки та коти...

моя кров
вифарбує світ у новий червоний
Pantone...
...та скоріше б уже весна
щоб нарешті
розквітнути
фіалкою...

НАРОДЖЕНІ НЕ ДЛЯ ВІЙНИ...

Розстріляне Відродження України ХХІ століття: Вікторія Амеліна, Володимир Вакуленко, Артем Довгополий, Євген Баль, Микола Кравченко, Олександр Бережний... 7 січня на українсько-російському фронті загинув ще один майстер слова – поет Максим Кривцов. Йому було лише 33 роки.

Максим Кривцов народився в Рівному в 1990-му році. Закінчив Київський університет технологій і дизайну. Займався навчанням дітей фотографії у пригонницькому клубі «Строкаті еноти».

Брав участь у Революції гідності. 2014 року добровольцем пішов служити в АТО в лавах Добровольчого українського корпусу «Правий сектор».

Потім у 2016-2019-ті роки служив у Національній гвардії. Взяв собі позивний «Далі».

«Тоді відрощував вуса, щоб накручувати, як у Сальвадора Далі».

Деякий час працював у Центрі реабілітації та адаптації ветеранів АТО та ООС Veteran Hub. З початком повномасштабного вторгнення Далі повернувся до лав ЗСУ. Як він зізнавався, «пішов воювати, бо не міг інакше... Біля мене було багато смерті. Варто пам'ятати тих, кого ти знав живими. Осмислювати, відтворювати їхній досвід у своєму, писати про них вірші...»

Воював на передовій. «Якщо на позиції кулемет – значить кулеметник, якщо гранатомет – гранатометник» – розповідав він про «свою війну».

У 2023 році у видавництві «Наш формат» вийшла пер-

Він переїхав в Бучу в середині березня 2022-го, винаймав маленьку квартиру у цоколі і завів кота...

... На хресті наче на дошці оголошень написано:
тут спочиває номер 451 – вічна пам'ять.

На вулицях та на полях
з'являлись нові Голгофи,
тільки кулі замість цвяків,
тільки артилерія замість спусів.

Хотілося
рахувати дні до літа
рахувати кошенят,
рахувати дітей,
рахувати зорі,
рахувати до ста, засинаючи.

...Тут спочиває номер 176, вічна пам'ять
тут спочиває номер 201, вічна пам'ять
тут спочиває номер 163, вічна пам'ять
тут спочиває номер 308, вічна пам'ять...

Разом з Максимом загинув і рудий кіт, який був його «побратимом» і героєм його віршів:

...Він взяв кота, схожого на тістечко
і сказав: кіт, нам треба їхати
з нами, як ранок,
як життя,
як хвороба,
сталась холодна,
як крига,
війна...
урок, що зветься «Спокійне життя», закінчився

ша збірка Максима Кривцова «Вірші з бійниці». Український ПЕН-клуб вніс її до переліку найкращих новинок року.

Його вірші надруковано в колективних поетичних збірках «Книга Love 2.0. Любов і війна», «Там, де вдома: 112 віршів про любов та війну», «Коліска XXI століття Vol. 1: що тебе заколисує?», «Поміж сирен. Нові вірші війни». Найвідоміший «Жовтий скотч» у виконанні гурту «Юркеш» став саундтреком до фільму «Наші котики».

Працював над романом з попередньою назвою «Забуття». «...Коли повертаємось із ротацій, їдемо в автіваці додому, ми не відчуваємо

щастя, хоча хочемо повернення. Напевне. Ми відчуваємо одне – порожнечу. Одну спільну на всіх порожнечу, колективну, як пам'ять. Ми заглинаємось нею і задихаємось від її випарів. Отже. Я хочу розповісти про багатоповерхівку, на 77-му поверсі якої розміщений офіс телеканалу «Забуття». Вся розповідь відбуватиметься у межах найжахливішої програми у світі «Ток-шоу Війна...»

Він міг ще так багато написати віршів і прози. Він міг бути чийось нареченим, чоловіком, татом. Але не встиг..

Вдячність і світла пам'ять Максиму Кривцову, поету, воїну, Герою!

• ДОВКОЛА СВІТУ

Зі свого американсько-го чверть століття два десятиліття ми прожили в нью-йоркському Ріго-парку. Відомому сьогодні як «Маленький Самарканд». На початку 2000-х років на наших очах приватні добротні, але однотипно старомодні дво-триповерхові вілли перетворювались на палаци. Щоб перевтілити цегляний правильно-прямокутний триповерховий будинок забудови 1950-х років у вельможний маєток, но-

• Атенський Акрополь, який став архітектурним прототипом багатьох сучасних споруд

НЕОГРЕКИ

ві власники з діамантового кварталу просто добудували до фасаду високі мармурові колони-колонати із золотистими «діогенівськими ліхтарями». Оновлені вілли виглядали схоластично, але розкішно й велично.

«Якщо вже столичний Вашингтон зводився за давньогрецькими лекалами, то як можна нарікати на амбіції чи якийсь там несмак гнаних біженців з підрадянського Самарканду», – думалося тихенько, спостерігаючи розквіт «середньоазійського еллінізму» в Квінсі 2000-х. І що ж у тій античній архітектурі такого всесильного, що в ній прагнули й прагнуть жити, владарювати, працювати й королі, й президенти, й прості смертні?!

... В Афинах, зупинившись біля підніжжя Акропольської скелі, замовивши по горнятку доброї, справжньої, грецької кави, ми мали нагоду вдивлятися в знаменитий силует до нескінченності. Храм Парфенон або Партенон – головна складова Акрополя й символ давньогрецької цивілізації – й досі найважливіша пам'ятка міста, домінує над Афинами. Більшість грецької античної спадщини, що дійшла до наших днів, датується класичним періодом. Створений на самій вершині пагорба між 447 і 432 роками до нашої ери, в «золотий вік» Перикла за проектом знаного атенського скульптора Фідія, цей храм мав замінити зруйнований вщент персами прадавній Гекатомпедон (свого найдавнішого попередника) й стати головним атенським святищем на честь богині Ате-ни – покровительки міста. Його величний парадний вхід з колонами – знамениті Пропілеї – вражають і сьогодні. Колись це

Наша довідка: Неогрецький стиль або неогрек (анг. Neo-Grec) – варіант класицизму в архітектурі 2-ї половини XVIII – 1-ї половини XIX століття, орієнтований на відтворення спадщини античної Греції. Розвивався в період історизму й еkleктики до кінця XIX століття. Його виникненню наприкінці XVII століття сприяли археологічні розкопки давньогрецьких пам'яток Балканського півострова та півдня Італії. Відрізняється від класицизму (й ампіра зокрема) підкреслено археологічним, детальним підходом до відтворення грецької класики, очищеної від впливу давньоримської архітектури й італійського Відродження.

• Парфенон у Нешвілі (штат Теннесі), побудований у 1897 році, – точна копія Парфенону в Афинах

був єдиний шлях потрапити до Акрополя. Високі ворота утворюють 2 мармурові гігантські стовпи, які доповнюють ще 17 – з обох боків, творячи стрункий коридор та два крила. Північне колись було прикрашене розписними панно й служило мистецькою галереєю, південне – вестибюлем храму Ате-ніки. Найдивовижнішим фактом цього великого архітектурного досягнення є те, що колони виконано зигзагоподібно, аби створити враження, що підморок прямий. У його центральній частині колись була водойма і 40-метрова скульптура Ате-ни із золота та слонов'ячої кістки. Пропілеї, споруджені протягом 437-432-х років до нашої ери, в XVII столітті були сильно пошкоджені

вибухом, реставрація, розпочата лише в 1909 році, триває донині... Мармур, золото, обожнення, сила, влада, домінування... Все правильно. Так було. Так є. І так буде?

Вдивляючись у руїни цього святилища, ми згадували його численних «братів та сестер» по всьому світу: палаци правосуддя, парламенти, численні триумфальні арки європейських столиць...

Бранденбурзькі ворота в центрі Берліна – єдині, які збереглися з 18 міських брам міста.

З точки зору композиції будівля уособлює Пропілеї (колонати з горизонтальним перекриттям), прототипом яких стали Пропілеї Атенського Акрополя. Перший ескіз воріт

створив сам король. Цими воротами Фрідріх Вільгельм II порівняв себе з давньогрецьким стратегом Периклом і представив себе володарем, який принесе Пруссії «золоте століття».

Споруджені в 1791 році на знак військово-політичного союзу між Пруссією, Нідерландами й Великою Британією. Звідси друга назва – «ворота миру». Через них переможно марширували пруські війська після взяття Парижа в 1814 році, через них «поверталася» захоплена сталінщиною Східна Німеччина до Західної Європи...

Колони, периптер, пропілеї... Ці впізнавані елементи сучасної архітектури подарували світові давні елліни. Причому сталося це ще в дохристиянські часи. Енци-

клопедії, допомагаючи впорядкувати думки, інформують, що архітектура стародавньої Греції – це архітектура грекомовних людей (еллінів), культура яких процвітала на материковій частині Греції, Пелопонесі, Егейських островах, а також в колоніях Анатолії та Італії. Розрізняють архітектуру доби грецької архаїки (7-6 століття до н.е), під час якої як архітектурний об'єкт виокремився храм – споруда, призначена для здійснення богослужіння і релігійних обрядів; архітектуру раннього класичного періоду – строгий стиль (450 роки до н.е – 5 століття до н.е); архітектуру розвиненого класичного періоду (5-4 століття до н.е).

Основною структурною одиницею грецької античної архітектури була колона. Давньогрецькі архітектори переосмислюють відому здавна стійко-балкову конструкцію, що використовує вертикальні опори та горизонтальні перекриття. Найпоширенішою формою античної архітектури був периптер – прямокутна в плані будівля, обрамлена колонами з чотирьох сторін. Найвідоміший периптер – Парфенон Атенського Акрополя. Визначальним для античної архітектури стало створення системи ордерів – сталих порядків розташування елементів. Перші грецькі ордери – доричний та іонічний – були доповнені коринфським.

Римляни, запозичивши архітектурні відкриття греків, зробили їх більш функціональними та пишними. На відміну від грецьких архітекторів, які мислили вертикалями та горизонталями, головними одиницями архітектурної системи в Римі стали стіна та склепіння, похідні якої – арка й купол.

● «Ліхтар Діогена» – як ікона модного стилю неогрек

● Вашингтон. Білий дім – уособлення паладіанства

● Берлін. Бранденбурзькі ворота в стилі «еллінізму»

● Фото на згадку на тлі грецького минулого та сучасного

...У старих Атонах, на південно-східному окрайці Плаки (найдавнішої частини міста) стоїть пам'ятник Лісікрату. Більше відомий сьогодні як «Ліхтар Діогена», встановлений ще 334 року до нашої ери. Ротонда з коринфськими колонами, поєднаними заокругленими мармуровими плитами, а над ними – фриз з христоматійним фрагментом життя Діоніса: перетворенням піратів, які викрали бога, на дельфінів. Монумент шести-метрової висоти вінчає кам'яна квітка аканта, на якій колись стояла бронзова триніа – власне, нагорода за перемогу в театральному змаганні. Лісікрат був хореґом. (Як тут знову не згадати добрим словом університетських професорів – викладачів античної літератури!). Попервах хореґом у стародавній Греції називали «керівника хору», котрий виконував також обов'язки, які пізніше розподілилися між корифеєм і дидаскалом (корифей – це актор у хорі давньогрецького театру, який промовляв від імені хору, коли тому доводилося брати участь у дії п'єси, дидаскал – учитель, наставник). З часом статус хореґа змінився: це мав бути заможний громадянин, котрий брав на себе як громадську повинність витрати на утримання хору та підготовку п'єси до постановки в театрі. Сучасними словами, меценат-добродій.

Завдяки «Ліхтареві Діогена» ми довідалися, що найвідомішим хореґом стародавньої Греції, чие ім'я збереглося донині, був Лісікрат з Атен. 334 року до нашої ери, під час Великих Діонісій, вистава, спонсором якої він виступав, здобула перше місце. Міська влада нагородила хореґа призом – бронзовою триніаю. Тоді Лісікрат вирішив спорудити спеціальну каплицю, в якій встановив свою нагороду, нині відому як «Хореґічний монумент Лісікрата». У 1669 році орден капучинів, який заснував неподалік свій монастир, придбавши таку своєрідну каплицю, назвав її «Ліхтарем Діогена». Британський дипломат, лорд Елґін, (той самий, який обманним шляхом вивіз велику частину давньогрецьких раритетів до Лондона й вони тепер знаходяться у Британському музеї, і музей Акрополя з ним судиться за привласнення чужого) намагався викупити у ченців і «Хореґічний монумент». Але, на щастя, безуспішно.

«Ліхтар Діогена» став іконою модного на той час стилю неогрек. І мав неабиякий вплив на архітектуру світу. Наприклад, у США, в штаті Коннектикут, пам'ятник героям громадянської війни було зроблено у вигляді адаптованого «Хореґічного монумента Лісікрата». Вільям Стрікленд, американський архітектор-прихильник неогрецького стилю, створив копію пам'ятника для купола Merchants' Exchange Building, який знаходиться в «історичному трикутнику» у Філадельфії, а також – для купола Капітолію в

Нешвілі (штат Теннесі). До речі, в тому самому американському Нешвілі в 1897 році побудували точну повнорозмірну копію Атенського Парфенону. З нагоди міжнародної виставки й століття входження до складу Сполучених Штатів. Ідею такого дарунку підказало... прізвище міста – «Південні Атени». Сьогодні ця будівля входить до Національного реєстру історичних місць країни.

Книги про древні археологічні пам'ятники з'явилися в США після початку Американської революції. Архітектурним напрямком зацікавився Томас Джеферсон. Він розглядав новий грецький стиль як спосіб уособлення нової республіки, який би демонстрував незалежність Штатів від Англії. Таким чином виник американський варіант неокласицизму.

Відомо, що примірники книг про архітектуру древніх Атен були в бібліотеці Філадельфії вже в 1770 році, й одна з них – в особистій бібліотеці Джеферсона. Грецька й римська класика в той період ввійшли в архітектурну практику, на чому наполягали американські політичні лідери – Джордж Вашингтон і Томас Джеферсон. Образ древніх Атен, як романтичний ідеал демократії, став явищем американської культури.

Першу американську споруду в неогрецькому стилі спроектували на рубежі XVIII–XIX століть. Хоча й архітектором британського походження – Бенджаміном Генрі Латробом. Пенсильванський банк у Філадельфії (1798–1801), знесений у 1870 році, мав характерні риси цього стилю – прямокутний план, портик, трикутний фронтон.

Для Томаса Джеферсона паладіанський стиль був «бібліїним». У XIX столітті паладіанські фасади заміських будинків були настільки популярними в США, що Фенімор Купер скаржився: споруди важко відрізнити одну від одної, вони заповнили урбаністику, немов близнюки.

У 1801 році Томас Джеферсон став президентом Сполучених Штатів Америки. При ньому будувалися Капітолій, Білий дім, судові палаци... Тому, напевне, в світі немає більш паладіанського міста, ніж Вашингтон.

... У I столітті вже нашої ери римський інженер і архітектор-практик Вітрувій створив трактат «10 книг про архітектуру», спираючись на праці багатьох давніх зодчих і власний досвід. У ній було багато всього: від матеріалознавства, міського планування і до принципів пропорційності та основ механіки й астрології. Знаменита «Вітрувіанська людина» Леонардо да Вінчі – чорнильний ескіз, який з'явився після знайомства Леонардо з цим трактатом. Якщо попередні діячі надихалися працями римлянина Вітрувія та черпали з них знання, то Андреа Паладіо сам став Вітрувієм нового часу і, можливо, навіть перевершив першоджерела. Паладіо був настільки захоплений архітектурними ідеями античності, що навіть творче ім'я

взяв на честь богині Атени Палади. Проте венеційську архітектуру любив не менше, тому зміг об'єднати досягнення античності й Високого Відродження в одному творчому вираженні.

Народжений у Падуї і працював в італійському місті Віченца та Венеції. Архітектурна спадщина Паладіо – двадцять три будівлі в місті Віченца (міські палаци, базилики, церкви) та двадцять чотири вілли в регіоні Венето. Але насправді – незрівнянно більше, тому що він зробив мову класичної архітектури універсальною, і його праця стала опорою для архітекторів майбутнього.

Власний трактат «Чотири книги про архітектуру» (I Quattro Libri dell'Architettura) Паладіо написав у 1570 році, будучи вже досвідченим майстром. Це симфонія знань і практики, з колосальним значенням для світової культури. У трактаті «Чотири книги...» архітектор також переосмислює давньогрецьку ордерну систему. Світ Паладіо – композиційна простота і стрункість, чистота форм, суворая симетрія та пропорції, архітектурна «розмова» з високою античністю і спроба її відтворити в тогочасній реальності. Бачення архітектора протиставляється ідеям барокко. Це двері в класицизм. Андреа Паладіо – єдиний архітектор, чие ім'я дало назву цілому архітектурному напрямку. Генеза паладіанства в світі – садиби, маєтки, палацово-паркові комплекси, створені у проміжок XVII–XVIII століть у різних країнах не тільки Старого, але й Нового світу. Класичним взірцем паладіанської архітектури є американський Білий дім у столичному Вашингтоні.

Звичайно, давні греки споруджували не тільки храми, а й героїони (святинища героїв), амфітеатри, стадіони, стої (галереї з колонадою), акрополі-архітектурні ансамблі... Здійснювали вдалі спроби міського планування з прямокутним орієнтацією вулиць і кварталів... Так забудовувалися античні Прієна, Перґам, Пірей, Мілет. Система отримала назву іпподамової за іменем античного архітектора Іпподама (або Гіпподама). Фактично саме так сплановано Барселону, Нью-Йорк і багато сучасних міст...

...Мандруючи світом, вдивляючись у силуети знакових споруд – Бранденбурзьких воріт, олімпійських стадіонів, палаців правосуддя – повсюдно відчуваємо присутність Еллади. Древньої, боговгідної, майстрової, горизонтально-вертикальної, злагодженої, величної, погідної, уквітченої лаврами... Але при цих асоціаціях завжди думається чомусь про сучасну Грецію – змалілу, змарнілу, прибуту депресіями, протиріччями, кризами... Про ту, яка роздавши себе щедро світові, продовжує жити в інших, а вдома, на рідній землі, на жаль, виживати...

**Катерина Кіндрась,
Валентин Лабунський
Нью-Йорк – Атени –
Салоніки – Нью-Йорк**

• НАШІ ТРАДИЦІЇ

Прийшов Іван Предтеча та й забрав свята на плечі

РОЗКОЛЯДА

Єколяда і є розколяда – проводи різдвяних свят. Традиційно, до минулого року, до широкого запровадження новоюліанського календаря, розколяда розпочиналася після 15 січня й тривала аж до Стрітіння, коли за народним повір'ям зима зустрічається з весною. У цей період віряни ще вітаються одне з одним: «Христос народився!». У різних регіонах України розколяда відбувалася по-різному.

ГУЦУЛЬЩИНА

У гірських районах розколяда починалась переважно на березі річки, де робили хрест з льоду й освячували йорданську воду. Там з колядою й прощались. Горяни випускали в небо голубів, стріляли з рушниць у повітря, що й символізувало розколяду.

У знаменитій Криворівні Верховинського району після дванадцятиденного колядування гурт збирається на розколяду в свого «берези» (провідника-головного соліста), колядують йому й родині. Після коляди п'ють із дзвіночка, дякують за гостину. «Береза» та скрипаль стоять у центрі, а навколо колядники плешуть всі плеси, які знають. А «береза» повертається до кожного колядника, колядує йому на знак подяки й дає цілувати хрест. Всі вони просять Бога діджати нової коляди.

Якщо хтось із колядників провинився, йому дають цілувати лопату, яку розмальовують, як дівчину. Цей обряд «розколяди» є найзворушливішим моментом, адже це є прощання всіх чоловіків, які разом колядували впродовж двох тижнів.

Гуцульська «коляда-розколяда з плесом» є унікальним прикладом безперервної співочої традиції в Карпатах. Ця коляда є втіленням душі гуцулів, частиною їхнього генетичного коду. Саме тому це свято досі живе й у ньому немає місця для бутафорій. У Криворівні кажуть, що зрозуміти коляду – це зрозуміти гуцулів й сподіваються, що гуцульська коляда Верховинщини невдовзі може стати нематеріальним надбанням культурної спадщини ЮНЕСКО.

ПОЛІССЯ

У давнину на Поліссі під час розколяди сходились усі колядники для спільного святкування, спалювали різдвяний

• Гуцульщина. «Розколяда» в Криворівні

• Слобожанщина. Радість різдвяного єднання. Січень 2022 р.

дідух і прощалися з колядою. Кожна вулиця в селі мала свої гурти, які переважно колядували «на церкву». Після Йорданських свят вони йшли з колядою та дідухом. Кожен – зі свого «кутка». Сходились посеред села, чи на вигоні. Дідухи складали докупі, а після колядок їх запалювали. Цей обряд довіряли найстаршому, або ж найшановнішому колядниківі. Це називалося «паління різдвяного діда».

Крім дідуха з колоссям, чи Василя, як його там називали і який клали на покуті, до хати перед Різдом заносили в рядні ще й соломо. Оце й називали «солом'яним дідухом». Його стелили на землі, кидали в нього жменю горіхів, копійки. Ворушити дідуха або ж шукати в ньому горішки чи гроші діти могли лише до того, як родина сідає за стіл. Після Свят-вечора його не чіпали, бо вірили, що через це «кури будуть дуже порпатись на городі». На другий день Різдва, рано до сходу сонця, солом'яного дідуха збирали й спалювали. Люди вірили, що так охороняли себе від злих сил.

НАДНІПРЯНЩИНА

У Центральній та Східній Україні були свої традиції. Київський етнограф Микола Ткач розповідає, наприклад, що в деяких з цих регіонів дійство «Розколяди» мало й другу назву – «Биття горшків». Биття горшків в Україні є традиційним знаком, що вка-

зує на руйнування гармонійного замкнутого середовища буття. Тобто, колядницькі ватаги, завершивши свою місію, розходяться. І тому влаштовують урочисте дійство розлуки. Проводиться воно на 13-й день після свята Збору, гуртування колядницьких ватаг. У побуті таке замкнуте середовище символізує горщик або горнятко.

*Ой лісом-лісом, доріжкою
хтось там поїхав теліжкою.
А то Михалко у крислаті,
повіз Маринку у горняті.*

Це весільна пісня. Останній рядок її вказує на те, що Михалко одружується з Маринкою, творить замкнуте середовище – родину. Коли ж подружня пара або просто друзі посваряться, то зазвичай кажуть, що вони «побили горшки».

Цей звичай сягає дуже далеко в часі. Так, відомо, що наші культурні предки трипільці, коли переїжджали на нове місце поселення, палили житла й били посуд. Чи не тому нині археологи в місцях колишніх поселень трипільців знаходять так багато залишків посуду.

СЛОБОЖАНЩИНА

У сучасній Слобожанщині – на Харківщині – це дійство виглядає, радше, як гала-концерт чи підсумок виконання колядок різними етнографічними гуртами. Колядники, з'їхавшись з багатьох районів області, йдуть головною вулицею міста, даруючи

радість єднання. Звучать коляди, серед яких найдорощчі – найдавніші. Такі, як ось ця:

*Дивное диво, яке народжене,
Сус Христос народивсь,
Що породила та й Діва Марія,
хотіла потайть,
Темної ночі, яко со звіздою,
воздушком прикрить,
Воскрікнули та й три анголи,
ріки розлились,
На Рождество Боже Христовео сади
розцвіли.
Воскрікнули та й три анголи,
з небес летючи:
– Не бійсь, не бійсь, та й Діва Марія,
це Сус Христос наш...*

Ця колядка походить з міста Ізюм. Її записала фольклористка та засновниця гурту «Муравський шлях» Галина Лук'янець під час фольклорних експедицій Слобожанщиною.

Наприкінці таки спалюють дідуха, аби «підняти коляду до небес». І з тим димом «коляда йде до сонечка». Тому що українці здавна вірили, що разом із ним до небес піднімаються й душі наших пращурів, через наші ниви й сади, аби оберігати їх упродовж усього хліборобського року від повені, граду та посухи. Водночас очищаючи землю й кожного з нас. І в цьому, напевне, – найголовніший зміст цього утаємниченого дійства.

За матеріалами етнографів та фольклористів підготувала Леся Клокун

Дзеркало

ПЕРШИЙ СНІГ

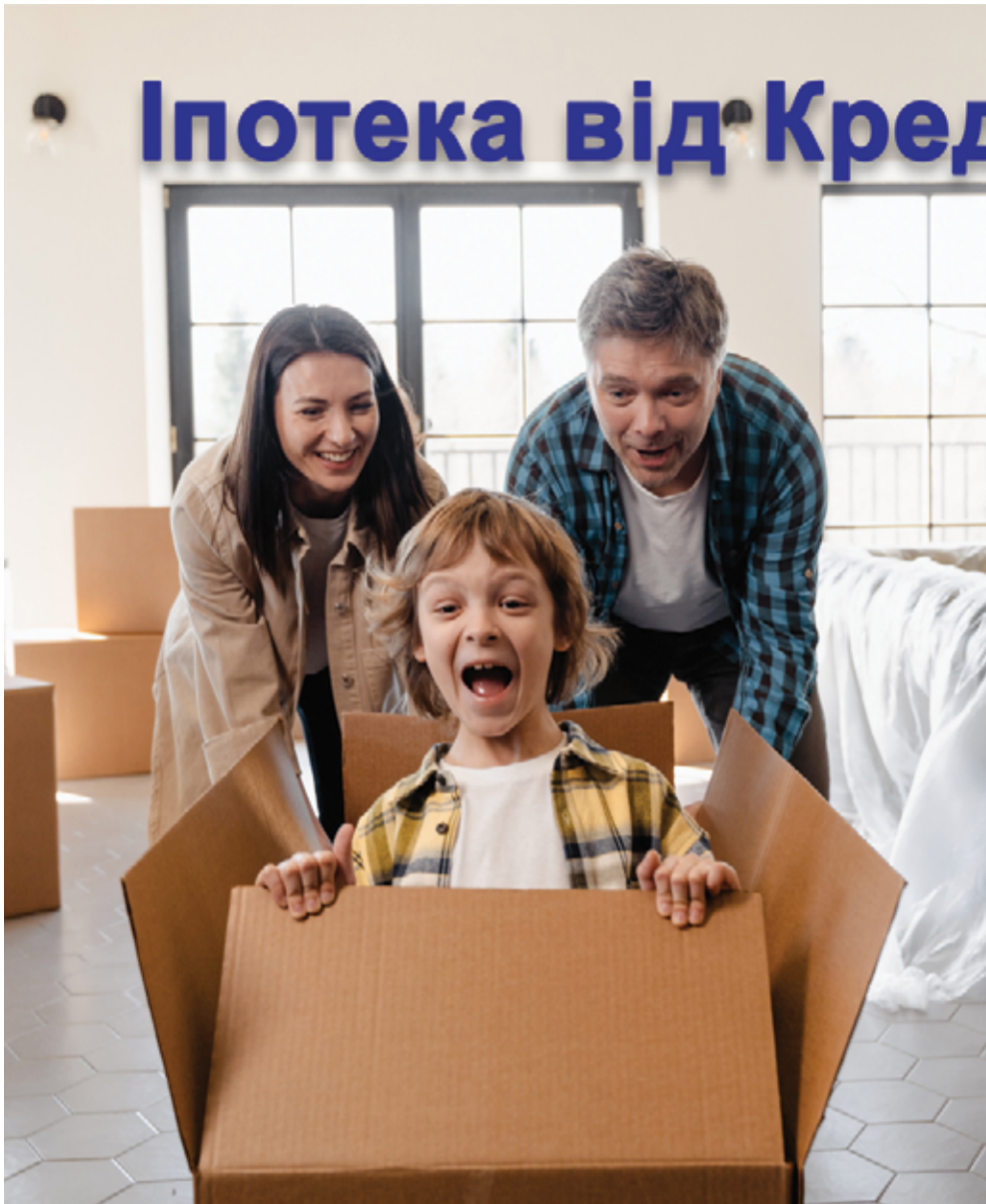
Як дивно пахне перший сніг –
Солодкуватим духом лісу,
А ще – відлигою зі стріх
І чимось, схожим так на... пісню...
Як зимно пахне перший сніг –
Розбитим глечиком з водою,
На листях метений поріг
І чимось, схожим так з... журбою..
Як світло пахне перший сніг!
Так пахнуть яблука на сходах –
Тим, що їжак поцупить зміг
І чимось, схожим так на... подих...
Як п'яно пахне перший сніг –
Ледь гіркуватим димом-вітром,
Здається – радістю для всіх
І чимось, схожим так на літо...

Оксана Радушинська

Іпотека від Кредитівки СУМА...

ЛЕГКО

Особисто або дистанційно

ЗРУЧНО

Експертний супровід від кваліфікації до закриття

ШВИДКО

Працюємо за вашим графіком

“Ми були дуже задоволені чуйністю та професіоналізмом кредитного відділу СУМА. Протягом усього процесу ми працювали з ними дистанційно. Нам вдалося закрити протягом 45 днів, і вони доклали додаткових зусиль, щоб забезпечити це навіть тоді, коли несподівано виникли вимоги щодо закриття в останню хвилину. Ми найбільше задоволені послугами кредитування від початку до кінця.”

- Оріся та Кевін з РА

“Ми хотіли купити будинок... угода була чудовою, але нам довелося рухатися швидко, щоб не втратити його. Ми були здивовані тим, як швидко Марко і Христина відреагували, і наскільки легким і швидким був весь процес. Ми закрили протягом 45 днів. Відчуваєш себе справжньою родиною, завдяки СУМА.”

- Ігор з МА

5.875%*

7/1 Year Adjustable (6.669% APR)

6.500%*

30 Year Fixed (6.512% APR)

Відскануйте QR
для найновішої
інформації

Зателефонуйте нам або надішліть SMS
914.220.4900

або надішліть нам електронний лист на
адресу memberservice@sumafcu.org
www.sumafcu.org

Main Office:
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
P: 914.220.4900
F: 914.220.4090

SUMAFCU NMLS# 527694

Spring Valley, NY branch:
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
P: 845.356.0087
F: 845.356.5335

New locations in St. Petersburg and North Port, Florida coming soon!

Stamford, CT branch:
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
P: 203.969.0498
F: 203.316.8246

New Haven, CT branch:
555 George St.
New Haven, CT 06511
P: 203.785.8805
F: 203.785.8677

* Rates as of 1/5/24. Subject to change without notice. Rates for 1 to 4 family owner occupied/condominiums/co-ops. Rate, points and APR may be adjusted based on several factors including, but not limited to, state of property location, loan amount, documentation type, loan type, occupancy type, property type, loan to value and your credit score. Your final rate and points may be higher or lower than those quoted based on information relating to these factors, which may be determined after you apply. The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

